

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Efektivnost čerpání evropských dotací ve vybraném městě

Jana Bučková

**Bakalářská práce
2016**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana Bučková**
Osobní číslo: **E13319**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Název tématu: **Efektivnost čerpání evropských dotací ve vybraném městě**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem je formulace doporučení městu Šternberk ohledně čerpání dotací z fondů Evropské unie.

Osnova:

- Charakteristika programového období 2007-2013.
- Zhodnocení efektivnosti čerpání dotací z EU v rámci celé ČR.
- Zhodnocení efektivnosti čerpání dotací z EU ve městě Šternberk.
- Shrnutí poznatků, doporučení pro město Šternberk pro nové programové období 2014-2020.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 35 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

BROWN, L. Doporučení k efektnímu a průhlednému užívání a čerpání prostředků ze strukturálních fondů. Praha: Transparency International - Česká republika, 2007. ISBN 978-80-903032-2-5

CHVOJKOVÁ A., KVĚTOŇ V. a kol. Finanční prostředky fondů EU v období 2007-2013. 1. vyd. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2007. ISBN 978-80-86684-43-7

MMR ČR. Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013. Praha: MMR ČR, odbor evropských fondů, 2007. ISBN 978-80-254-0319-8

Materiály MMR ČR.

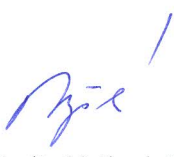
TAUER, V., ZEMÁNKOVÁ, H., ŠUBRTOVÁ, J. Získejte dotace z fondů EU. Praha: Computer Press, 2009. ISBN 978-80-251-2649-3.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jan Černošský, Ph.D.
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: **29. září 2015**

Termín odevzdání bakalářské práce: **29. dubna 2016**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 29. září 2015

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 5. 4. 2016

Jana Bučková

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Janu Černoorskému, Ph.D. za jeho odbornou pomoc a přínosné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat paní Lence Lhotské z Odboru investic a veřejných zakázek Městského úřadu ve Šternberku za vynikající spolupráci a poskytnutí materiálů k hodnocení projektů. Díky patří i celému Odboru životního prostředí za konzultace a potřebná data.

ANOTACE

Tato práce bude sloužit ke zjištění stavu čerpání evropských dotací v uplynulém programovém období 2007 - 2013, a to jak na úrovni národní, tak i na úrovni zvoleného žadatele. Cílem je popsat dané programové období z hlediska principů, využitelných fondů, operačních programů a následně bude provedena analýza stavu čerpání České republiky. Navázáno bude analýzou efektivnosti vybraných projektů Města Šternberk.

KLÍČOVÁ SLOVA

Evropské fondy, strukturální fondy, dotace, Město Šternberk

TITLE

The effectiveness of drawing EU subsidies in selected city

ANNOTATION

This work will serve for finding out a situation of drawing subsidies in the programming period 2007 – 2013 in the Czech Republic and also selected applicant. The aim is to characterize mentioned programming period from the point of view of principles, types of funds, operational programmes. Afterwards the analysis of drawing in the Czech republic will be made. It will be continued by analysis of effectiveness of chosen projects implemented by Město Šternberk.

KEYWORDS

European funds, structural funds, subsidies, Město Šternberk

OBSAH

ÚVOD	10
1 CHARAKTERISTIKA PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2007 - 2013.....	11
1.1 CÍLE REGIONÁLNÍ POLITIKY	12
1.1.1 Cíle Národního strategického referenčního rámce.....	13
1.2 PRINCIPY REGIONÁLNÍ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKY.....	14
1.3 IMPLEMENTAČNÍ STRUKTURA	16
1.4 DRUHY FONDŮ EU V DANÉM PROGRAMOVÉM OBDOBÍ	17
1.5 OPERAČNÍ PROGRAMY	19
1.6 POSTUP ZÍSKÁNÍ DOTACE	23
2 EFEKTIVNOST ČERPÁNÍ DOTACÍ V ČR.....	27
2.1 KOMPARACE ALOKOVANÝCH A VYČERPANÝCH PROSTŘEDKŮ	27
2.2 SHRNUÍ	34
3 EFEKTIVNOST ČERPÁNÍ DOTACÍ VE ŠTERNBERKU.....	35
3.1 ÚSPĚŠNOST V ŽÁDÁNÍ DOTACÍ	35
3.2 ZHODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI PROJEKTŮ SPOLUFINANCOVANÝCH EU.....	39
3.2.1 Expozice času – II. etapa.....	39
3.2.2 Revitalizace autobusových nádraží.....	42
3.2.3 Odstranění staré ekologické zátěže v lokalitě Dalov.....	45
3.2.4 Komunitní kompostárna	47
4 VYHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ.....	49
ZÁVĚR.....	54
SEZNAM LITERATURY	57
SEZNAM PŘÍLOH.....	60

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Působnost fondů dle cílů regionální politiky.....	19
Tabulka 2: Rozdělení finančních prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky.....	28
Tabulka 3: Vývoj objemu finančních prostředků ve schválených projektech.....	31
Tabulka 4: Vývoj objemu finančních prostředků proplacených žadatelům	31
Tabulka 5: Vývoj certifikovaných prostředků.....	32
Tabulka 6: Stručný přehled vývoje plnění pravidla $n+2/n+3$	33
Tabulka 7: Meziměstské srovnání v čerpání z fondů EU	37
Tabulka 8: Přehled neúspěšných projektů Města Šternberk.....	38
Tabulka 9: Počet návštěvníků Expozice času v jednotlivých letech	40
Tabulka 10: Počet návštěvníků na Hradě Šternberk v letech 2010 - 2015.....	41
Tabulka 11: Analýza výdajů a příjmů (v tis. Kč)	41
Tabulka 12: Frekvence cestujících na autobusových nádražích ve Šternberku v letech 2009 - 2015	43
Tabulka 13: Analýza výdajů a příjmů (v tis. Kč)	44
Tabulka 14: Výsledky vybraných ukazatelů pro kvalitu pitné a teplé vody	46
Tabulka 15: Objemy svozu odpadu ve Šternberku v letech 2009 – 2015 (v tunách).....	48

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Rozdělení území ČR dle NUTS II	12
Obrázek 2: Znázornění procentuálního rozdělení finančních prostředků podle jednotlivých cílů	13
Obrázek 3: Rozdělení OP	20
Obrázek 4: Rozložení financí z fondů do ROP	21
Obrázek 5: Rozložení financí do tématických OP.....	22
Obrázek 6: Schéma průběhu čerpání	25
Obrázek 7: Vývoj celkové alokace ze strukturálních fondů pro období 2007 - 2013.....	29
Obrázek 8: Počet podaných žádostí a objem v nich žádaných finančních prostředků	30
Obrázek 9: Graf zobrazující četnost schválených projektů dle OP	36
Obrázek 10: Graf znázorňující rozložení schválených prostředků dle OP.....	36

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

CF	Cash flow
ČMZ	Čtvrtletní monitorovací zpráva
ČR	Česká republika
DDM	Dům dětí a mládeže
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EFF	Evropský rybářský fond
EK	Evropská komise
EP	Evropský parlament
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EUSF	Fond solidarity
FES	Fakulta ekonomicko-správní
HDP	Hrubý domácí produkt
HSS	Politika hospodářské a sociální soudržnosti
ICT	Informační a komunikační technologie
IOP	Integrovaný operační program
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
MMZ	Měsíční monitorovací zpráva
OP	Operační program
OP PI	Operační program pro podnikání a inovace
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OV VK	Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost
ROP	Regionální operační program
ROP SM	Regionální operační program Střední Morava
RR	Regionální rada
SF	Strukturální fondy
VaV	Výzkum a vývoj
ŽP	Životní prostředí

ÚVOD

S evropskými fondy se většina z nás setkává na každém kroku, ať už ve školách, veřejných institucích nebo třeba na silnicích a železnicích. Kohezní politika Evropské unie je zkrátka všude kolem. Česká republika je v současnosti v pozici čistého příjemce, dostává od společenství víc, než do něho vkládá, avšak nebude tomu tak napořád. Předpokládá se, že díky správně investovaným prostředkům se Česko sblíží s vyspělou částí Evropy, v ten moment bude schopno přijmout pozici čistého plátce, a tak budou dříve poskytnuté finanční prostředky pomalu vráceny zpět do společného rozpočtu a následně poskytnuty jiným, méně „sblíženým“ zemím.

I přesto, že programové období 2007 – 2013 už zdánlivě dávno skončilo, tak je toto téma stále aktuální. Zejména uplynulý rok 2015 byl citelně poznamenán snahou dočerpat na poslední chvíli co nejvíce peněžních prostředků z evropských fondů. Kohezní politika se potkává také se značnou kritikou. Můžeme například přemýšlet nad tím, zda jsou evropské prostředky, použité na spolufinancování realizovaných projektů, investovány rozumně a správně. A jde vůbec v projektech o investici, nebo pouhou spotřebu? Kýženým efektem by mělo být celkové zlepšení životní úrovně v České republice, avšak zda tomu tak bude, to se ukáže v delším časovém horizontu.

Dotace (a to nejen z Evropské unie) se také významně dotýkají měst a obcí. Mohou totiž takto realizovat záměry, na které by jinak ve svých rozpočtech nenašly peníze. Zvláště náročné je financovat projekty, jež přímo negenerují žádné příjmy, například projekty na podporu životního prostředí.

Cílem práce je doporučit návrhy Městu Šternberk ohledně čerpání dotací z evropských fondů na základě zhodnocení efektivnosti realizovaných projektů. Ke splnění hlavního cíle je nutné vymezit a postupně splnit následující dílčí cíle:

- charakterizovat programové období 2007 – 2013, a to z hlediska cílů regionální a strukturální politiky, jejích principů a druhů fondů;
- popsat jednotlivé typy operačních programů, které byly pro dané programové období vytvořeny;
- analyzovat stav čerpání dotací v rámci celé České republiky;
- zhodnotit efektivnost čerpání dotací ve Městě Šternberk prostřednictvím analýzy vybraných projektů.

1 CHARAKTERISTIKA PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2007 - 2013

Regionální a strukturální politika Evropské Unie, jakožto jedna z jejích hlavních politik, se v obecné rovině zaměřuje na snižování rozdílů mezi členskými státy a sblížení úrovně regionů napříč celou Unií. V rámci rozpočtu EU tvoří téměř třetinu celkových výdajů. Je charakterizována sedmiletými cykly a její realizace se uskutečňuje prostřednictvím dotací ze strukturálních fondů.

Programové období 2007 – 2013 je první celistvou sedmiletou etapou, kterou Česká republika absolvovala od svého vstupu do EU. Vzhledem k minulému zkrácenému období (2004 – 2006), jež bylo důležité hlavně z hlediska poznání metodik a principů čerpání peněz z fondů, se nyní objevují mnohé změny, ať už z hlediska cílů či operačních programů. Programové období 2007 – 2013 je však stále relativně aktuální, způsobilost k proplacení totiž končí až na konci roku 2015 a dále do poloviny roku 2017 budou pokračovat administrativní procesy týkající se uzavírání operačních programů. V současnosti můžeme tedy sledovat velkou snahu dočerpat co nejvíce finančních prostředků. Důležitým aspektem však stále musí zůstat účelnost a účinnost jejich využití.

Vše se odvíjí od rozhodnutí Evropské komise, která definuje před každým obdobím cíle a priority regionální politiky. Ty obecně stanovují, kam a jaké finanční prostředky by měly být ve střednědobém horizontu alokovány. Dále se do jednání vloží i samotné členské státy, jež mohou ve shodě s EU vytvořit nepovinný dokument tzv. Národní rozvojový plán (NRP), z něhož pak vychází základní rozvojová strategie státu tzv. Národní strategický referenční rámec (NSRR) – základní programový dokument naší země pro využívání fondů EU. V NSRR nalezneme analýzu hospodářského vývoje ČR, vytyčení problémových oblastí, které je potřeba podporovat, na základě toho vymezí strategické cíle a jednotlivé operační programy. O jednotlivých cílech, ať na úrovni evropské či národní, bude pojednáno níže [7],[30].

Pro potřebu vzájemného porovnávání a efektivního rozdělování finančních prostředků byly zřízeny tzv. regiony soudržnosti, které odpovídají úrovni NUTS II (z fr. Nomenclature es unités territoriales statistique). Toto statistické územní rozdělení sdružuje oblasti dle počtu obyvatel (1 – 2 miliony), obvykle tedy odpovídá jednomu až třem krajům, jak dokazuje obrázek 1 [31].

Obrázek 1: Rozdělení území ČR dle NUTS II

Zdroj: [30]

1.1 Cíle regionální politiky

Obecně toto programové období usiluje o větší ekonomický růst a vytváření většího počtu pracovních míst pro všechny občany EU. Evropská politika v zásadě stojí na třech následujících cílech.

Cíl konvergence

Smyslem tohoto cíle je pomoc méně rozvinutých regionům (úroveň NUTS II), aby snáze dosáhly průměru EU. Konkrétně se jedná o oblasti, kde je HDP nižší než 75 % průměru celé EU [30]. V případě Česka spadají do Konvergence všechny regiony soudržnosti vyjma hlavního města Prahy. Zlepšení v těchto oblastech má být dosaženo díky investicím do infrastruktury, ochrany životního prostředí, lidského kapitálu, vzdělávacích systémů, sociálních a ošetrovatelských institucí, na posílení veřejné správy apod.

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

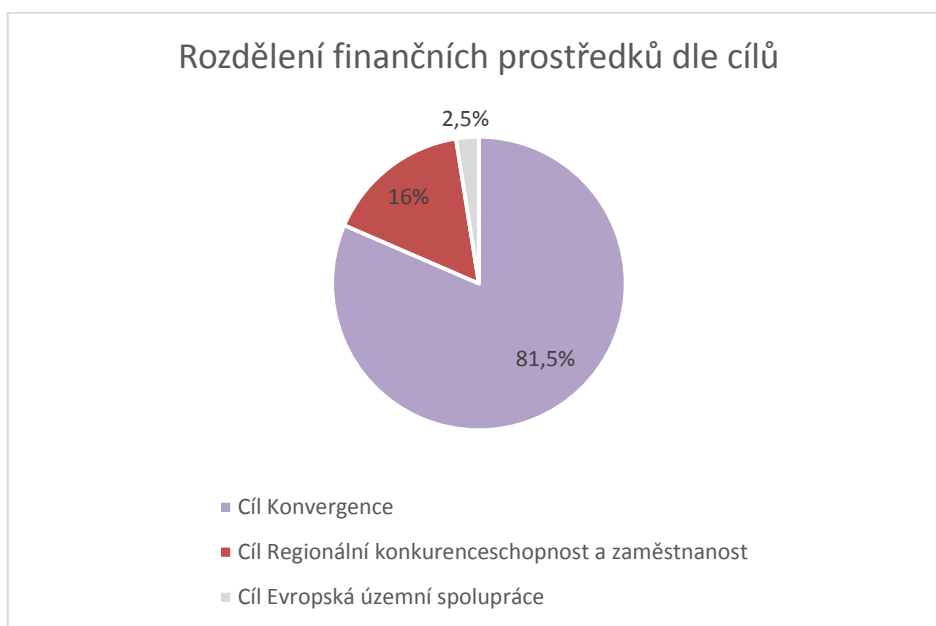
Účelem je podpora regionů na úrovni NUTS II nebo NUTS I, které vykazují HDP větší než 75 % průměru HDP EU. Z ČR se tedy jedná pouze o území Hlavního města Prahy [30]. V rámci tohoto cíle je usilováno o zvýšení konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a celkově atraktivity dané oblasti, a to díky investicím do inovací, podnikavosti, ochrany životního prostředí či rozvoje trhu práce [31].

Cíl Evropská územní spolupráce

Prioritou tohoto cíle je posilování přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce mezi regiony na úrovni NUTS III. Pozornost spadá především do oblastí rozvoje výzkumu

a vývoje, hospodářských vztahů, budování infrastruktury, technického propojení a zajištění spolupráce ohledně bezpečnosti.

Na regionální politiku bylo z rozpočtu EU v programovém období 2007 – 2013 věnováno celkem 347 mld. €. Z obrázku 2 je zřejmé, že nejvíce finančních prostředků, konkrétně 283 mld. € (81,5 %) bylo určeno na cíl Konvergence. Přibližně 54,96 mld. €, tedy 16 % celkové částky bylo alokováno na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. České republice bylo nabízeno 26,7 mld. €, kdy dílčí alokace kopírují celkové evropské rozdělení, a tedy nejvíce finančních prostředků mělo směřovat na podporu cíle Konvergence [30].

Obrázek 2: Znárodnění procentuálního rozdělení finančních prostředků podle jednotlivých cílů

Zdroj: [16]

1.1.1 Cíle Národního strategického referenčního rámce

Jak již bylo zmíněno, NSRR jakožto hlavní programový dokument ČR definuje cíle společné evropské politiky na naší národní úrovni. Globální cíl usiluje o přeměnu ČR v oblast atraktivní pro realizaci investic, práci a kvalitní život prostřednictvím posilování konkurenceschopnosti, rozvoje regionů a růstu zaměstnanosti. Dále jsou stanoveny čtyři strategické cíle, které konkretizují zmíněný obecný.

První strategický cíl Konkurenceschopná česká ekonomika se snaží zajistit rozvoj podnikatelského sektoru prostřednictvím jeho produktivity. Peníze putují i na podporu výzkumu a vývoje, především v rovině spolupráce s praxí tak, aby byly vyvíjeny nové produkty a metody. Výsledkem by měla být zdravá ekonomika vykazující udržitelný

hospodářský růst. Cíl se zaměřuje také na cestovní ruch a národní kulturní dědictví. Rozvoj stávajících památek a zviditelnění nových atraktivních míst by mělo přilákat do tuzemska více turistů.

Druhý strategický cíl je definován jako Otevřená, flexibilní a soudržná společnost. Spadají sem projekty, které mají podpořit zvýšení kvality života obyvatel, rozvoj sociálně soudržné společnosti a zajištění kvalifikovaných pracovních sil. Peníze z evropských fondů tedy mají pomoci při vytvoření moderního vzdělávacího systému, který zajistí dostatek potřebného vzdělaného lidského kapitálu a zároveň bude reagovat na aktuální situaci na trhu práce. Měla by být také rozvinuta spolupráce mezi vzdělávacími a výzkumnými institucemi. Vzhledem sociální soudržnosti se cíl zaměřuje také na pomoc osobám ohroženým sociálním vyloučením, receptem by tady měl být individuální přístup k jednotlivcům a zkvalitnění sociálních a zdravotních služeb pro tyto osoby. Důležitým aspektem je v této oblasti informační společnost, tedy větší a efektivnější užívání informačních technologií, a to hlavně ve veřejné správě.

Třetí národní strategický cíl Atraktivní prostředí je obecně zaměřen na zlepšení kvality životního prostředí a dostupnost dopravních sítí, což je chápáno jako fyzická základna pro hospodářský a sociální rozvoj. Investice mají putovat na aktivity týkající se úspor energií či šetrného vodního hospodářství. V oblasti modernizace infrastruktury by se měly projekty zaměřovat i na dopady na životní prostředí a výsledkem by mělo být zvýšení standardu českých silnic a železnic, což bude mít pozitivní vliv na ekonomiku jako celku.

Poslední cíl je nazýván jako Vyvážený rozvoj území, jehož hlavním úsilím je odstraňování ekonomických rozdílů mezi jednotlivými regiony ČR. Cíl chce podpořit silné stránky regionu a investovat do těch slabších, tak aby celkově posílila sociální a územní soudržnost. Je také žádoucí pomocí evropských peněz vytvořit pracovní příležitosti ve všech regionech. Zvláštní ohled je věnován i venkovským sídlům a stabilizaci jejich osídlení [26], [29].

1.2 Principy regionální a strukturální politiky

Zásadou nejen zmíněných politik je **princip subsidiarity**, který nabádá k řešení problémů na co nejnižší efektivní úrovni rozhodování. Samotná strukturální politika je založena na **principu solidarity**, to znamená, že vyspělejší státy přispívají do společného rozpočtu, ze kterého jsou prostředky přerozděleny do států a do míst, kde je jich potřeba, tak aby se co nejvíce snížily rozdíly mezi regiony. Česká republika se dosud nachází v pozici čistého příjemce, to znamená, že zaujímá vůči rozpočtu EU čistou pozici. Můžeme tomu rozumět tak,

že objem finančních prostředků je větší ve směru toku do ČR. Nejvíc peněz sem plyne právě v rámci Kohezní politiky [33].

Zmíněná politika EU vychází z několika dalších principů, jež se také promítají do samotné realizace jednotlivých projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů.

Princip adicionality

Podstata tohoto principu vychází z přesvědčení, že účelem poskytování finančních prostředků není nahradit finance národních rozpočtů členských zemí, ale pouze je doplnit (někdy je užíván i termín princip doplňkovosti). Evropská komise proto s členskou zemí uzavírá dohodu, kde je určena výše veřejných výdajů, kterou se musí národní rozpočet na financování podílet. Je také pravidlem, že tyto zdroje by neměly klesat oproti částkám z minulých programových období.

Princip programování

Myšlenka programování je založena na zřízení víceletých programů v různých oborech. Realizují se na základě programových dokumentů, které vlády členských zemí předkládají Evropské komisi. U nás tuto funkci plní již zmíněný Národní rozvojový plán obsahující popis jednotlivých oblastí podpory v obecné rovině.

Princip koncentrace

Princip se snaží o soustředění úsilí výhradně na plnění předem vytyčených cílů. Prostředky by měly být také alokovány do oblastí s největšími problémy, zároveň je preferováno podporovat účelné vynaložení financí na větší projekty, které řeší dané problémy maximálně efektivně, než větší množství malých projektů s menším významem.

Princip partnerství

Tento princip můžeme chápat ve dvou rovinách – horizontální a vertikální. Vertikálním partnerstvím obecně rozumíme spolupráci mezi Evropskou komisí a orgány na národní i místní úrovni. Partnerství vertikální pak může být charakterizováno jako spolupráce v rámci samotného členského státu, například mezi žadatelem a jeho partnerem v rámci žádosti o dotace. Evropská unie přesně nevymezuje předpisy pro partnerství, a proto se často v rámci různých operačních programů pravidla liší.

Princip monitorování a vyhodnocení

Monitorování je proces, díky kterému je sledováno dodržování pravidel čerpání fondů, dopady projektu a jeho udržitelnost. Tyto aspekty jsou průběžně hodnoceny v různých fázích.

Hodnocení ex-ante (předběžné) je prováděno před přijetím projektu, hodnocení interim (střednědobé) zhruba v polovině programovacího období za účelem zjištění, jak jsou naplňovány jednotlivé cíle. Následné hodnocení ex-post zkoumá konečné výsledky, efektivní využití zdrojů a následně jsou vyvozovány závěry, které mají sloužit pro implementaci do dalších období [30], [31].

1.3 Implementační struktura

Pro potřeby čerpání ze strukturálních fondů má každá členská země povinnost vypracovat určitý institucionální rámec. U nás je zakotven z NSRR a detailněji je rozebrán v jednotlivých operačních programech či programových dokumentech.

Funkci centrálního metodického a koordinačního orgánu v ČR plní Národní orgán pro koordinaci (NOK) jakožto jeden z odborů Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Zastává roli metodického vedení, to znamená, že stanovuje minimální pravidla pro realizaci programů spolufinancovaných z EU, a to zejména v oblasti výběru a hodnocení projektů, monitorování, evaluace, řízení rizik a podobně. NOK také vystupuje jako hlavní partner při komunikaci s Evropskou komisí. Informuje ji o realizaci programů či spolupracuje při nastalých problémech. Nedílnou součástí práce NOK je dále vedení srozumitelné informační kampaně pro veřejnost a zajištění zveřejňování transparentních informací o všech programech a možnostech financování.

V hierarchii implementační struktury stojí na úrovni jednotlivých operačních programů nejvýše **řídící orgány**. Pro každý operační program je určen jeden řídící orgán, který nese odpovědnost za efektivnost a správnost řízení programu v souladu s národními normami a předpisy EU. Tuto funkci u nás plní jednotlivá ministerstva nebo regionální rady, což bude uvedeno v podkapitole rozebírající operační programy.

Řídící orgán často deleguje své pravomoci na **zprostředkující subjekt**. Jedná se o veřejný nebo soukromý subjekt, který takto provádí činnosti týkající se konečných příjemců. Mohou to být jednotlivé odbory ministerstev nebo organizace jako například Státní fond dopravní infrastruktury nebo Czechinvest.

Další článek tvoří **příjemce**, kterým rozumíme veřejný nebo soukromý subjekt, jenž vypracovává projektovou žádost, v případě úspěšného posouzení obdrží finanční prostředky ze strukturálních fondů a realizuje projekt. Příjemce je odpovědný za čerpání podpory v rámci stanovených pravidel.

Centrální instituce zajišťující tok finančních prostředků je nazýván jako **platební a certifikační orgán**. V ČR jde o Národní fond Ministerstva financí ČR, který má za úkol především předkládat žádosti o platbu a výkazy výdajů. Mezi tímto orgánem a realizátory projektu neprobíhá přímá komunikace, platby jsou směřovány příjemcům přes zprostředkující subjekty nebo řídicí orgány. Zjednodušeně princip proplácení dotací funguje tak, že po schválení projektu jsou prostředky příjemci vyplaceny z národních zdrojů a až poté je zaslána žádost Evropské komisi o certifikaci prostředků, tedy navrácení proplacených peněz do národních fondů.

Z hlediska hodnocení projektů plní důležitou funkci **hodnotitelská komise**, která posuzuje projekty z odborného hlediska. Jako poslední orgán bude zmíněn **monitorovací výbor**. Ten je ustavován jak na úrovni NSRR, tak na úrovni jednotlivých operačních programů. Jejich hlavní činností je sledování a dohlížení nad procesem realizace konkrétních operačních programů [31].

1.4 Druhy fondů EU v daném programovém období

K cílům regionální politiky se přímo vztahují tzv. strukturální fondy (SF), které se zaměřují právě na snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony a patří tak mezi hlavní nástroje politiky evropské hospodářské a sociální soudržnosti (HSS), neboli také Kohezní politiky. Strukturální fondy byly postupně vytvořeny k naplňování této politiky. V daném programovém období rozlišujeme dva strukturální fondy [16].

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)

ERDF je nejrozsáhlejším ze strukturálních fondů, co se financí týká. Jeho užití je velmi široké. Jak můžeme vidět v tabulce 1, fond se vztahuje ke všem třem cílům. Obecně lze však říci, že je zaměřen na snižování meziregionálních nerovností a na podporu trvale udržitelného rozvoje. Velkou cílovou oblastí je obnova infrastruktury, kam spadá doprava, telekomunikace i energetické sítě. Prostřednictvím takto alokovaných prostředků ERDF podporuje i malé a střední podnikání, vznik nových a udržitelných pracovních míst. Mezi další oblasti patří ochrana a zlepšování životního prostředí či investice do vzdělávání a zdraví. Peníze putují také na posílení výzkumu pro další technologický vývoj [16], [30].

Evropský sociální fond (ESF)

Obecně je hlavní prioritou tohoto fondu podpora rozvoje lidských zdrojů a boj s nezaměstnaností. Finanční prostředky směřují především do neinvestičních (neinfrastrukturních) projektů, jejichž cílem je odstranit překážky, které brání lidem získat

práci, zvýšit konkurenceschopnost českých pracovníků, a tudíž celého národního hospodářství.

Aktivita ESF jsou rozděleny do tří hlavních oblastí. První se zaměřuje na vzdělání, a to na všech úrovních. Kvalita vzdělání je považována za klíčový faktor atraktivity lidí na trhu práce. Peníze mají pomoci zlepšit úroveň vzdělávání jak na základních, středních, ale také vysokých školách a jiných vzdělávacích institucích. Důraz je kladen také na užší vazby teorie a praxe, jinými slovy, je usilováno o větší spolupráci škol a firem, které by tak mohly získávat lépe připravené zaměstnance pro budoucí pracovní místa. Zároveň jsou studenti motivováni k výběru vědecko-výzkumného zaměření. Výzkum a vývoj přicházející s inovacemi, novými metodami je velmi důležitý pro konkurenceschopnost celé země v dlouhodobějším horizontu.

Druhá oblast aktivit ESF usiluje o zapojení co nejvíce lidí na trhu práce. Zvláštní pozornost je věnována znevýhodněným skupinám populace, jako například matkám s malými dětmi, pro které je složité vrátit se do pracovního procesu, dále starším lidem, kteří z důvodu nedostačující kvalifikace nestačí mladším ročníkům, lidem se zdravotním postižením či příslušníkům etnických menšin, zejména Romům. Proto jsou realizovány projekty týkající se rekvalifikace, které umožňují nabýt chybějící znalosti a dovednosti. Projekty také cílí i na zaměstnavatele a motivují je k tomu, aby zaměstnancům usnadnili zkombinování rodinného a pracovního života. Mnohé další aktivity vyvíjí úsilí o integraci zdravotně postižených obyvatel do společnosti prostřednictvím např. tréninkových bytů. Za znevýhodněnou skupinu obyvatel jsou považováni také Romové. Česká republika čelí ze strany EU dlouhodobé kritice ke vztahu k této menšině, co se týká jejich zapojení do vzdělávání. Otázkou však zůstává, na kolik je tato menšina ochotna být podněcována ke vzdělávání a vůbec ke ztotožnění se v chápání vzdělanosti jakožto důležité životní hodnoty. Třetí složka politiky ESF je určena specificky na budování konkurenceschopnosti na území Prahy [5].

Fond soudržnosti

Je nazýván také jako fond Kohezní a stojí mimo hlavní skupinu strukturálních fondů. Na rozdíl od výše zmíněných se neorientuje na jednotlivé regiony, ale chudší státy. Je určen na financování projektů většího rozsahu, např. transevropské sítě, nově i v oblasti energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie. Z tabulky 1 je zřejmé, že koresponduje s cílem Konvergence.

Tabulka 1: Působnost fondů dle cílů regionální politiky

Cíle	Finanční nástroj
Konvergence	Fond soudržnosti, ERDF, ESF
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF, ESF
Evropská územní spolupráce	ERDF

Zdroj: upraveno dle [16]

Mimo strukturální fondy a fond soudržnosti stojí ostatní finanční nástroje, které reprezentují specifické politiky EU. Například pro společnou evropskou zemědělskou politiku byl zřízen **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD; European Agricultural Fund for Rural Development)**. Prostředky z tohoto fondu mají sloužit k posílení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství, lesnictví, zlepšení životního prostředí a celkově ke zkvalitnění života na venkově. V rámci společné evropské rybářské politiky je využíván **Evropský rybářský fond (EFF; European Fisheries Fund)**, mezi jehož hlavní cíle patří zajištění trvale udržitelného rozvoje evropského rybolovu a akvakultury. Pomáhá financovat projekty zabývající se mořským i vnitrozemským rybolovem, modernizací plavidel apod.

Mezi další důležité nástroje může být zařazen **Fond solidarity (EUSF; European Union Solidarity Fund)**, který je určen na pomoc po velkých přírodních katastrofách. Jeho vznik byl iniciován po rozsáhlých záplavách v roce 2002. Na finance z tohoto fondu mají nárok všechny členské i přistupující státy, kde odhadované škody v důsledku přírodní katastrofy byly větší než 0,6 % HDP daného státu. Česká republika využila pomoc tohoto fondu právě po záplavách v roce 2002, tedy v době, kdy ještě ani nebyla členským státem. V rámci fondu lze žádat i o prostředky na preventivní opatření [15], [30].

1.5 Operační programy

Operačním programem (OP) rozumíme základní strategický dokument, který zpracovává každý členský stát, a na jehož základě jsou evropské dotace přidělovány. Najdeme v něm popis hlavních priorit a cílů, kterých má být dosaženo, výčty jednotlivých typových podporovaných aktivit. V daném programovém období bylo využíváno 26 operačních programů, které jsou rozděleny mezi jednotlivé cíle HSS.

Obrázek 3 ukazuje typy jednotlivých operačních programů a absolutní částky, které EU vyčlenila na jejich financování. Tematické a regionální operační programy spadají pod cíl Konvergence, pro který je vyčleněno nejvíce finanční pomoci, jak už je naznačeno i výše.

U ROP nalezneme všechny regiony soudržnosti kromě Hlavního města Praha, jejíž operační programy se vztahují k cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. U poslední skupinky programů je cíl naznačen už v obrázku, týkají se tedy Evropské územní spolupráce.

OPERAČNÍ PROGRAMY NA OBDOBÍ 2007-2013		PŘÍDELENÁ FINANČNÍ ČÁSTKA
Tematické OP	OP Podnikání a inovace	21 271,1 mil. EUR (79,5%)
	OP Doprava	
	OP Životní prostředí	
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	
	OP Výzkum a vývoj pro inovace	
	Integrovaný operační program	
OP Technická pomoc *		
Regionální OP (ROP)	ROP NUTS II Jihovýchod	4659 mil. EUR (17,6%)
	ROP NUTS II Jihozápad	
	ROP NUTS II Moravskoslezsko	
	ROP NUTS II Severovýchod	
	ROP NUTS II Severozápad	
	ROP NUTS II Střední Čechy	
ROP NUTS II Střední Morava		
OP - Praha	OP Praha Konkurenceschopnost	372,4 mil. EUR (1,4%)
	OP Praha Adaptabilita	
Evropská územní spolupráce	OP Meziregionální spolupráce	389 mil. EUR (1,5%)
	OP Nadnárodní spolupráce	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko	
	INTERACT II **	
ESPON 2013 ***		

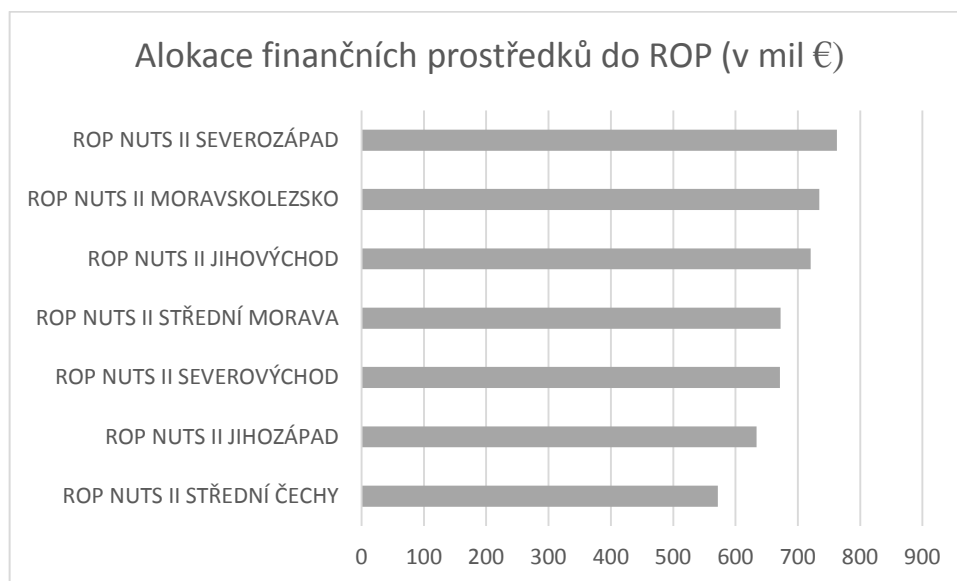
Obrázek 3: Rozdělení OP

Zdroj: [16]

Regionální operační programy (ROP)

Vlastní operační program pro každý region soudržnosti je přínosný v tom, že v rámci dané oblasti je možné se zaměřit na specifické cíle a problémy. Odpovědným orgánem je v tomto ohledu regionální rada (RR) příslušného regionu soudržnosti. RR je složená ze členů zastupitelstva kraje (či krajů, podle toho, z kolika krajů je region tvořen). Mezi typové aktivity, které je možné financovat, patří zejména podpora měst a venkovských sídel, rozvoj cestovního ruchu, podnikání, zlepšování dostupnosti měst a regionu celkově tak, aby se zlepšila životní úroveň obyvatel, vznikla možnost přilákat nové investory vytvářející nová pracovní místa a zabránit tak odlivu pracovní síly. Podmínky pro jednotlivé programy se liší. RR vyhláší pravidelně tzv. výzvy, kde je přesně uvedeno, o prostředky na jakou tematickou oblast budou přijímány žádosti, kolik peněz bude vyčleněno, také kdo a v jakých termínech je oprávněn žádat. Obrázek 4 níže ukazuje porovnání v absolutních částkách, tedy kolik prostředků z fondů EU je k dispozici jednotlivým ROPům. Je zřejmé, že mezi nejvíce

dotované oblasti patří kraj Karlovarský a Ústecký, v těsném závěsu za nimi kraj Moravskoslezský.

Obrázek 4: Rozložení financí z fondů do ROP

Zdroj: [30]

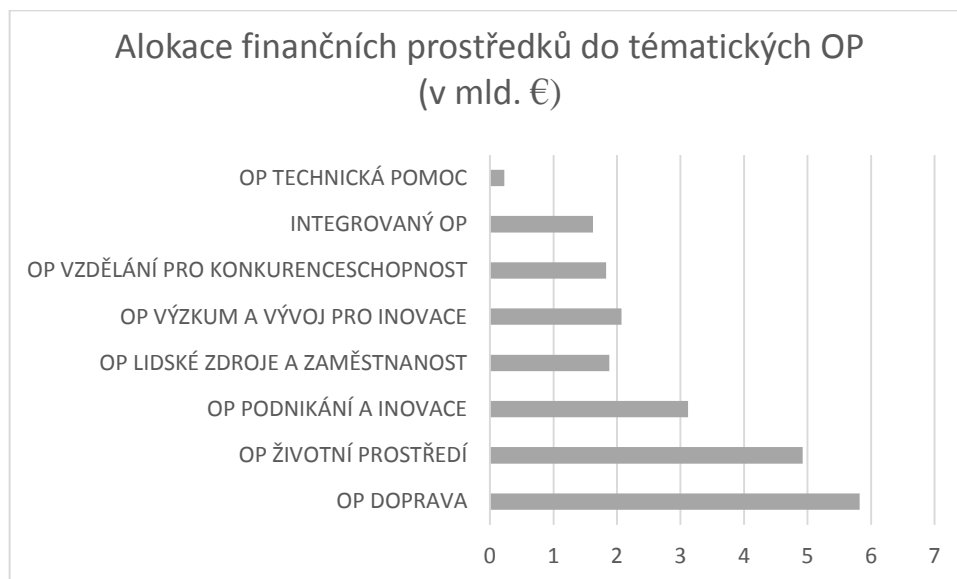
Tematické operační programy

Tyto programy se zaměřují na oblasti témat, které je v současné době potřeba podporovat. Řídícími orgány jsou v těchto programech jednotlivá ministerstva. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR zodpovídá za OP Podnikání a inovace, Ministerstvo dopravy ČR za OP Doprava, Ministerstvo životního prostředí ČR řídí OP Životní prostředí. OP Lidské zdroje a zaměstnanost spadá pod Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, poslední dva OP, tedy Vzdělání pro konkurenceschopnost a Výzkum a vývoj pro inovace, zastřešuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Integrovaný OP a OP Technická pomoc stojí trochu mimo výše uvedené. Mezi aktivity financované z Integrovaného operačního programu, který funguje pod záštitou Ministerstva pro místní rozvoj, mohou být zmíněny například modernizace veřejné správy, to znamená nové vybavení úřadů, nákup efektivnějších softwarů, podpora při vzniku nových registrů, digitalizaci dat či rozvoj tzv. e-Governmentu neboli elektronizace veřejné správy. Dále je usilováno o zlepšení veřejných služeb – rozšiřování zdravotní a sociální péče, podpora bydlení či zatraktivnění kulturních památek pro posílení cestovního ruchu. Cílem OP Technická pomoc je podpora implementace Národního strategického referenčního rámce prostřednictvím jednotlivých OP. Je tedy určen pro spolufinancování ohledně řízení

a zavedení fondů. Tyto aktivity zahrnují i monitoring a vyhodnocování využívání prostředků z dotací EU [16].

Obrázek 5 znázorňuje alokaci prostředků, které Unie vyčlenila pro české tematické OP. Z celkové částky 21 271,1 mld. € největší pomoc směřuje do oblasti Dopravy (přes 5 mld. €), více než 3 mld. € jsou dispoziční na podporu životního prostředí a podnikání.

Obrázek 5: Rozložení financí do tematických OP

Zdroj: [30]

Operační programy Praha

Magistrát hlavního města Praha spravuje pro naši metropoli dva speciální operační programy, které můžeme považovat za kombinaci tematických a regionálních. Mezi hlavní cíle programu Praha Konkurenceschopnost je jednak zvýšení konkurenceschopnosti regionu Praha, dále odstranění překážek rozvoje, zvýšení dopravní dostupnosti, zkvalitnění životního prostředí, podpora podnikání a inovací. Spolufinancování probíhá za přispění fondu ERDF.

Druhý operační program, Praha Adaptabilita, který spadá pod ESF, se zaměřuje především na lidské zdroje. Jsou podporovány projekty, které pomohou zvýšit nabídku práce v Praze a zaměstnat znevýhodněné skupiny obyvatel. Nezbytnou oblastí je také zkvalitnění vzdělávání dle potřeb trhu práce a aktivity, které pomohou zvýšit mobilitu a adaptabilitu zaměstnanců i zaměstnavatelů. Celkově je pro Prahu alokováno 343,3 mil. €, z toho cca 70 % na Praha Konkurenceschopnost [7], [30].

Operační programy Evropské územní spolupráce

Jak je vidět z obrázku 3, skupina programů, která se vážou k tomuto cíli, obsahuje hned několik programů s názvem přeshraniční spolupráce. Tyto programy se vždy týkají našich hraničních regionů na úrovni NUTS III a sousedních regionů v jiném členském státu. Česko tedy sdílí tyto OP s Polskem, Rakouskem, Slovenskem, Bavorskem a Saskem. V rámci této spolupráce jsou pak podporovány aktivity, které vedou k hospodářské a sociální integraci daných dvou sousedních území, rozvoji vzájemných vztahů, k budování flexibilního trhu práce a podobně.

Operační program Mezinárodní spolupráce je společný pro všechny členské státy, dokonce i pro Norsko a Švýcarsko. Program pobízí regionální úřady jednotlivých zemí k aktivnější spolupráci, výměně zkušeností, například v oblasti podpory malých a středních podniků, zlepšení regionální politiky zaměstnanosti. Pro potřeby OP Nadnárodní spolupráce byla Evropa rozdělena do několika zón, Česká republika spolu s Rakouskem, Slovenskem, Polskem, Maďarskem, Slovinskem a částmi Německa, Itálie a Ukrajiny patří do oblasti Střední Evropa.

Dále v rámci tohoto cíle existuje síťový program ESPON a INTERACT. ESPON 2013 poskytuje technickou, metodickou a analytickou podporu při územním plánování, zaměřuje se především na výzkum v této oblasti. Účastníky jsou tak nejvíce výzkumná centra či univerzity. INTERACT II je pak servisním program, který slouží řídicím strukturám této skupiny OP [16], [30].

1.6 Postup získání dotace

První krok celého procesu tvoří upřesnění a vůbec definice projektového záměru, který by chtěl zájemce o dotaci realizovat. Je potřeba si ujasnit, co chceme projektem řešit a jaké aktivity by jej naplnily. Dále je nutné najít vhodný zdroj financování, resp. daný dotační program. Zájemce by měl vědět, jaké činnosti dotační program podporuje, kdy a za jakých podmínek je oprávněn žádat nebo zda je odpovídající výše jeho rozpočtu.

Na webových stránkách jednotlivých řídicích orgánů jsou pravidelně zveřejňovány výzvy, které nabízí možnosti financování určitých, specifikovaných projektů. Taková výzva obsahuje definice hlavních cílů, jichž by měl žadatel projektem naplnit, dále definuje oprávněné příjemce podpory. Může být například uvedeno, že oprávněnými žadateli jsou organizační složky státu, krajské úřady či malé a střední podniky. Obsah výzvy také výčtem konkretizuje podporované typy činností, definuje cílové skupiny, určuje místo realizace a způsob výběru

projektů. Budoucí žadatel nesmí přehlédnout důležité termíny výzvy, například datum začátku a konce přijímání projektových žádostí či předpokládaný termín realizace projektů. Všechny tyto informace jsou pak uvedeny v Příručce pro žadatele, která je součástí jednotlivých výzev.

Samotné zpracování žádosti je jádrem celého procesu. Žadatel musí respektovat danou metodiku. To se týká především analýzy citlivosti či studie proveditelnosti, kde je nutné dodržet stanovenou strukturu a obsah kapitol. Také není na škodu zjistit si bodovací kritéria, podle nich se řídit a dbát na logickou strukturu a atraktivní grafickou podobu, protože i tyto aspekty jsou posléze hodnoceny. Pro podávání žádostí byly zřízeny interaktivní internetové aplikace, které budou více přiblíženy v podkapitole.

Kompletní žádost je nejdříve kontrolována z hlediska formálního. Zjišťuje se tedy, zda splňuje veškeré formální požadavky a je pro program přijatelná. Pokud některé údaje chybí, může být žadatel vyzván k jejich doplnění. V další fázi je projekt hodnocen na základě předem stanovených kritérií a soutěží o finanční prostředky s ostatními projekty podanými pro tutéž výzvu. Záměry, které získají nejvíce bodů, jsou pak předloženy ke schválení. Pokud žadatel uspěje, dochází k podpisu smlouvy o financování, z níž vyplývá výše podpory, určité povinnosti, pravidla a také forma plateb příjemci. Platby mohou být realizovány ex-post (po realizaci projektu) nebo ex-ante (před realizací).

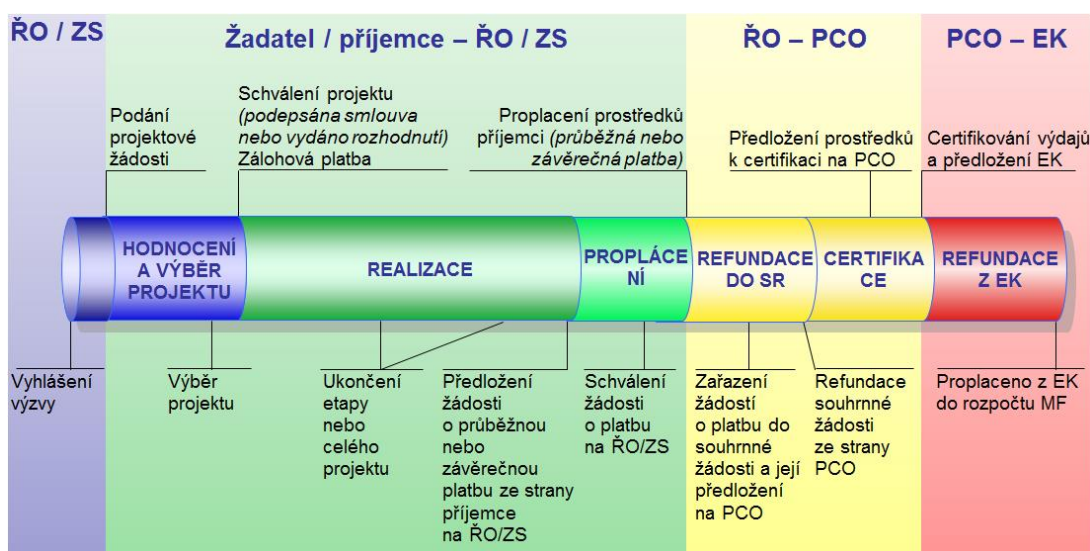
Následuje fyzická realizace projektu. Ta musí proběhnout přesně tak, jak ji žadatel popsal v žádosti a musí také splňovat obecná pravidla stanovená pro financování ze strukturálních fondů. Patří mezi ně například pravidla pro vybírání dodavatelů, pro povinnou publicitu, zásady pro vedení a uschování dokladů vztahujících se k projektu. Z těchto obecných dotačních principů je velice důležité dodržovat pravidla způsobilých výdajů. Ne na všechny výdaje vynaložené na realizaci projektu lze totiž čerpat dotaci. Způsobilé a nezpůsobilé výdaje jsou uvedeny v Příručce pro žadatele. Za zmínku také stojí pravidla pro publicitu projektu. Příjemce podpory je povinen veřejnosti ukázat, že jeho projekt je spolufinancován evropskými fondy, a to způsoby, které jsou také přesně stanoveny. Například jde o instalaci pamětní desky, informačního panelu a podobně.

Skutečnost, zda projekt splňuje předem vytyčené cíle, je posuzována pomocí monitorovacích indikátorů projektu. Jedná se o různé typy ukazatelů, které si žadatel v žádosti sám stanovuje a je pro něho závazné tyto indikátory splnit. Dosažená hodnota se rovná kumulativnímu údaji od začátku realizace nebo přírůstkovému údaji podle povahy indikátoru. Můžeme například rozlišit ukazatele vztažené ke konkrétnímu období (např. počet proškolených osob v novém vzdělávacím centru za rok) či podílové ukazatele (např. změna počtu dopravních nehod

na novém kruhovém objezdu v procentech). Soustava indikátorů prošla v porovnání s minulým obdobím značnou přeměnou. Objevily se totiž potíže s různými definicemi indikátorů, jejich obsahovou různorodostí a podobně. A proto MMR nechalo zpracovat Národní číselník indikátorů pro programovací období 2007 – 2013. Soustava byla vytvořena tak, aby vznikl základní „zásobník“ indikátorů, z nichž mohou žadatelé vybírat [3].

Povinností realizátora je také předkládání průběžných monitorovacích zpráv, na konci pak výsledné zprávy a žádosti o platbu. Tyto administrační procesy pokračují i po ukončení realizace, tedy v provozní fázi, zpravidla po dobu 3 až 5 let. Mají za cíl kontrolovat udržitelnost výstupů projektu, v případě nesplnění některých indikátorů může dojít až k požádání a vrácení dotace [16].

Celý proces od samotného vyhlášení výzvy až po etapu proplacení výdajů ze strany EU přehledně znázorňuje obrázek 6.

Obrázek 6: Schéma průběhu čerpání

Zdroj: [30]

1.6.1 Formuláře projektových žádostí

Pro jednodušší podávání žádostí o přidělení dotace byly vytvořeny internetové aplikace, které umožňují online komunikaci s příslušnými orgány. Uživatelé tak mohou vyplňovat formuláře z pohodlí svého domova v elektronické formě. Snižuje se tak i administrativní náročnost. V programovacím období 2007 – 2013 byly využívány tři informační systémy. Pro 24 operačních programů byla určena aplikace BENEFIT 7+, výjimku tvořil OP Podnikání a inovace, který komunikoval prostřednictvím formuláře eAccount, a OP Životní prostředí používající systém BENE – FILL.

BENEFIT 7+

Informační systém Benefit 7+ byl vyvinut pro vyplňování a podávání elektronické žádosti o prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na základě vydaných výzev. Registrace zde probíhá na základě e-mailové adresy, následně je vytvořeno konto žadatele, kde jsou ukládány žádosti. Nová žádost je vytvářena až po vybrání určitého operačního programu a výzvy, na kterou bude projekt reagovat. Dostupné jsou tak pouze aktuální výzvy. Jako komunikační nástroj mezi žadatelem a realizátorem funguje BENEFIT 7+ i po schválení projektu, je používán například pro předávání monitorovacích zpráv. Systém prochází pravidelnými opravami, ale i tak je často nefunkční [8], [31].

BENEFIT 7+ je také možné chápat jako jeden ze základních modulů Monitorovacího systému strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, který je nástrojem monitorování a realizace operačních programů a projektů financovaných z těchto fondů. Centrálu tohoto systému tvoří modul MSC2007, jenž je zaštiťován přímo Ministerstvem pro místní rozvoj ČR a slouží pro monitoring všech operačních programů a projektů. Součástí je pak také výkonný modul Monit 7+, který je spravován jednotlivými řídicími orgány a používán též zprostředkujícími subjekty pro administraci projektů [26].

EACCOUNT

Tato aplikace na podávání žádostí v OP Podnikání a inovace byla vytvořena agenturou CzechInvest. Umožňuje jak vytvoření samotné žádosti, tak i následné sledování procesu administrace a aktuálního stavu hodnocení. Podmínkou pro používání je elektronický podpis, kterým je potřeba podepsat veškerou dokumentaci podávanou přes eAccount. Návod, jak podpis pořídit, je přehledně zpracován přímo na webových stránkách agentury u informací o aplikaci. Systém je nastaven na 24hodinový provoz, avšak není doporučováno nechávat odesílání žádosti až na poslední minuty lhůty uvedené ve výzvě, aby nedošlo k přetížení serveru [4].

BENE-FILL

V rámci OP Životní prostředí je používán pro podávání elektronických žádostí a kompletní administraci informační systém BENE-FILL. Administrátoři mohou pracovat s žádostmi v průběhu celého procesu. Výhodou je také to, že systém umožňuje sledovat i realizaci projektu podle smluv o dílo, přehled fakturace a úhrad faktur a další [28].

2 EFEKTIVNOST ČERPÁNÍ DOTACÍ V ČR

V následující kapitole bude zkoumána efektivnost čerpání dotací v rámci celé České republiky za programové období 2007 – 2013. Problematika bude pochopena z pohledu pomocí různých komparací a vyhodnocení. Nejdříve bude provedena analýza čerpání na základě porovnání alokovaných prostředků na dané období s reálným stavem čerpání, jak v aktuálním období, tak i v jednotlivých letech. Čtenáři budou seznámeni také s vývojem a stavem dalších možných aspektů souvisejících s efektivností čerpání, například se jedná o objem prostředků v podaných žádostech nebo v žádostech s kladným rozhodnutím.

2.1 Komparace alokovaných a vyčerpaných prostředků

Následující podkapitola má za cíl připravit základnu pro následné porovnání plánované alokace finanční podpory pro ČR ze strany Unie se skutečným stavem čerpání. Podkapitola tedy nejprve přiblíží vývoj alokované částky a ukazatelů, které se vztahují k etapám získávání dotací, a následně rozebere aktuální stav čerpání.

V současné době již běží nové programové období, nicméně dle pravidla $n+2/n+3$ je možné získávat prostředky ze strukturálních fondů až do konce roku 2015. Zmíněné pravidlo plní funkci administrativního nástroje k zajištění plynulosti čerpání finančních prostředků. Prostředky alokované pro n -tý rok musí být vyčerpany v následujících třech/dvou letech. Pro rok 2013 je platné pravidlo $n+2$, takže část rozpočtových závazků je otevřená do 31. 12. 2015. Prostředky, které se z dané alokace nepodaří vyčerpat, podlehnou tzv. automatickému zrušení závazku, to znamená, že alokace pro daný rok je snížena o nevyčerpané finanční prostředky¹ [18].

Následující tabulka 2 ukazuje rozdělení finančních prostředků na celé programové období 2007 – 2013 v absolutním vyjádření podle cílů politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Evropská Unie plánovala mezi členské státy přerozdělit maximální částku 347 mld. €, z toho největší podíl na podporu cíle Konvergence, tedy na snižování rozdílů těch nejméně vyspělých regionů. Česká republika měla k dispozici celkem 26,69 mld. €. Největší podíl z této částky, konkrétně 25,88 mld. €, spadal pod cíl Konvergence, z něhož byly podporovány všechny regiony (kromě Hlavního města Prahy) prostřednictvím sedmi regionálních a osmi tematických operačních programů. V Praze bylo možno čerpat ze dvou operačních programů

¹ Je potřeba zohlednit, že práce vzniká na začátku roku 2016, tedy v době, kdy ještě stále není dokončena certifikace výdajů vykázaných příjemci do 31. 12. 2015.

celkem 0,42 mld. €. Na podporu přeshraniční a meziregionální spolupráci tvořila alokace nejmenší podíl, a to 0,39 mld. €.

Tabulka 2: Rozdělení finančních prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky

Cíl	Fondy pro EU	Fondy pro ČR
Konvergence	283 mld. €	25,88 mld. €
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. €	419,09 mil. €
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. €	389,05 mil. €
Celkem	347 mld. €	26,69 mld. €

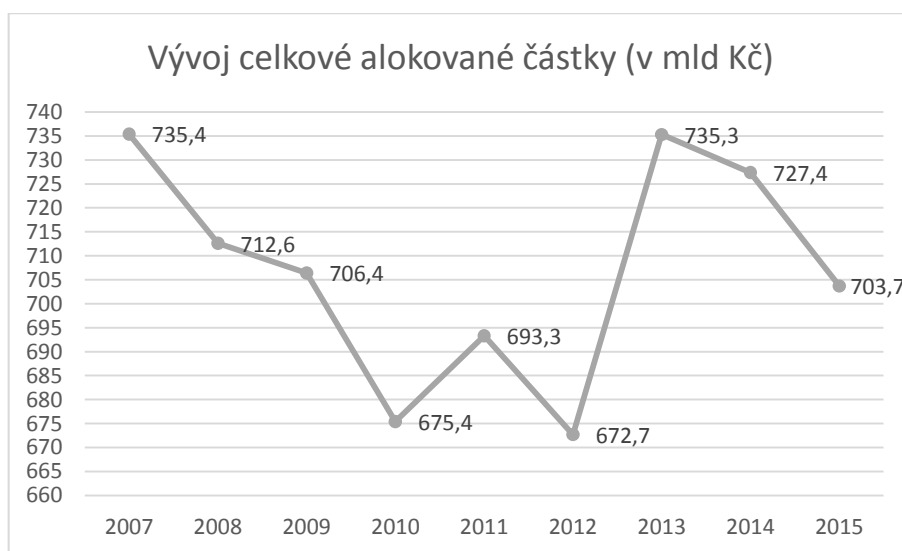
Zdroj: upraveno dle [30]

Celková alokace na NSRR je stanovována v EUR, proto je pro správný přepočítání na CZK klíčové sledovat kurz CZK-EUR. MMR přebírá kurz určený Evropskou centrální bankou. Na počátku programového období, tedy v roce 2007, byl kurz CZK vůči EUR stanoven na 27,54.

Aby mohla být alokovaná částka porovnána se skutečně vyčerpanými prostředky, tak je potřeba ji nejdříve transponovat do podoby odpovídající aktuálnímu období. Změna výše objemu finančních prostředků je determinována nejen zmíněným kurzovým vývojem, ale i tzv. automatickým zrušením závazku, o kterém bylo krátce pojednáno v úvodu kapitoly.

Vývoj celkové alokace nastiňuje obrázek 7, který byl vytvořen na základě dat z Čtvrtletních (Měsíčních) monitorovacích zpráv zveřejňovaných MMR, jež čerpá z informačního systému MS2007. Pro výpočet hodnot byly do grafu použity kurzy platné ke konci roku (pouze rok 2007 je vypočítán dle lednového kurzu).

Na začátku období tedy celková alokace odpovídala částce přibližně 735,4 mld. Kč. V důsledku posilování české koruny se částka snížila až na minimum v roce 2012, při kurzu 25,1 odpovídala celkové alokaci částka zhruba 672,7 mld. Kč. Po intervencích v listopadu roku 2013 se kurz drží kolem 27 Kč za euro, tudíž se celková suma zvýšila. V grafu je však dále zřetelný klesající trend, který není zapříčiněn pouze lehkou fluktuací kurzu. Celková částka byla totiž zmenšena o nevyčerpané prostředky dle pravidla $n+2/n+3$ z roku 2013 a 2014, souhrnně šlo přibližně o 700 mil. EUR. Ke konci roku 2015 lze tedy sumu přepočítat na cca 703 mld. Kč. Pro rok 2015 se předpokládá další snížení, přesná čísla však budou známa až v polovině roku 2016. Konkrétněji bude zrušení závazku ještě zmíněno níže v souvislosti s plněním limitů čerpání.

Obrázek 7: Vývoj celkové alokace ze strukturálních fondů pro období 2007 - 2013

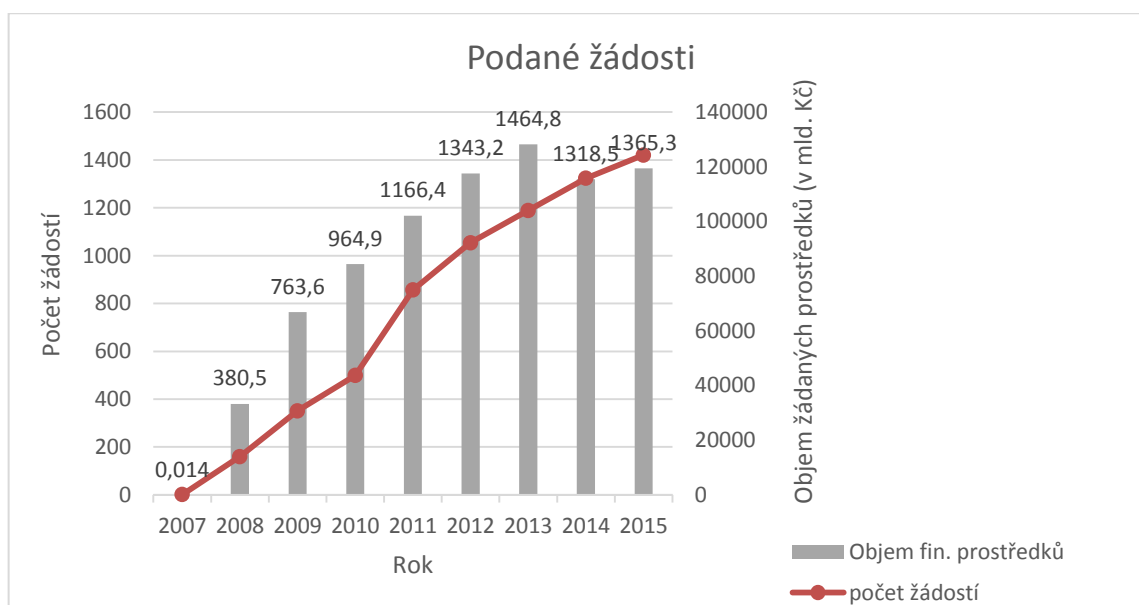
Zdroj: MMZ/ČMZ, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/monitorovaci-zprava>

Co se týká celkové alokace daného období, často je možné setkat se s daleko vyššími čísly. Je potřeba sledovat, zda uvedená data obsahují pouze podporu EU či jsou započítány i národní zdroje. Důvodem je to, že EU neproplácí 100 % schválených způsobilých výdajů, na podpoře příjemci se podílí i národní fond.

Výše vyjádřené přepočty reflektují pouze čistý přepočet alokace kurzem. Při vyhodnocování čerpání na úrovni NSRR jsou však zveřejňována opět jiná čísla. Zde se jedná o složitější výpočet v podobě kombinace jednotlivých kurzů v době zaúčtování jednotlivých částí projektů a přidělených pevných kurzů. Z důvodu jednoznačného vyhledávání dat tak v práci budou pro komparaci využívány právě tyto hodnoty. K 6. 1. 2016 je tedy uváděna hodnota pro celkovou alokaci 676 257,1 mil. Kč.

Před samotným vyhodnocením celkového čerpání, tzn. stavem certifikovaných financí, budou uvedeny grafy znázorňující vývoj objemu finančních prostředků v jednotlivých etapách získávání dotace. Jedná se o prostředky v podaných žádostech, schválené projekty a proplacené (vyúčtované) prostředky.

Obrázek 8 znázorňuje graf týkající se podaných žádostí. Obsahuje dvě svislé osy, pravá ukazuje počet žádostí, levá objem finančních prostředků v podaných žádostech v mld. Kč v jednotlivých letech. I když jsou uvedené údaje kumulativní, tak rok 2014 vykazuje propad žádaných finančních prostředků. Důvodem je změna metodiky načítání ukazatele ze strany MMR.

Obrázek 8: Počet podaných žádostí a objem v nich žádaných finančních prostředků

Zdroj: MMZ/ČMZ, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/monitorovaci-zprava>

Z obrázku 8 je zřejmý viditelně pozvolný začátek v žádostech o dotace v začínajícím programovém období v roce 2007. Bylo podáno pouhých 150 žádostí o podporu ve výši zhruba 14 mil. Kč. Tak nízká čísla jsou pochopitelná, žadatelé většinou teprve seznamovali s novými pravidly, systémem a podobně. Už po roce 2008 podané projektové žádosti převyšovaly o 80 % prostředky alokované na roky 2007 a 2008, takže počáteční zájem ze strany žadatelů lze pokládat za vysoký. Trend růstu počtu nových žádostí a žádaných peněz byl relativně rovnoměrný. Po roce 2013 je porovnávání žádaných peněz složitější kvůli zmíněné změně metodiky výpočtu, avšak jasně patrný je stále narůstající absolutní počet žádostí jak v roce 2014, tak i v následujícím. V roce 2015 výše částky žádaných peněz dosahovala hodnoty 1 365 344,3 mil. Kč, což představuje 201 % celkové alokace. Zájem o dotace z fondů EU tedy i ke konci období velmi vysoký.

Jistou kvalitu podaných žádostí reflektuje ukazatel finančního objemu prostředků obsažených v žádostech s kladným rozhodnutím, resp. schválených žádostech krytých smlouvou. Stav a kumulativní vývoj schválených projektů, které prošly vyhodnocením a byly posvěceny v podobě uzavření smlouvy, ukazuje tabulka 3. Data po roce 2013 jsou opět poznamenána změnou metodiky výpočtu ukazatelů. Pro celkovou alokaci byly použity do roku 2013 hodnoty získané čistým přepočtem pomocí kurzu (uvedené na obrázku 6), pro poslední dva roky už hodnoty s novou metodikou dle složitějšího přepočtu MMR dle kombinace kurzů. Takto budou podíly na celkové alokované částce vypočítávány i níže, pokud nebude uvedeno jinak.

Tabulka 3: Vývoj objemu finančních prostředků ve schválených projektech

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
prostředky kryté smlouvou (v mld. Kč)	0,926	158,9	255,3	433,3	452,2	642,7	738,7	693,7	737,1
podíl z celkové alokace (v %)	0,12	22	36	64	81	95	100,5	100,7	109

Zdroj: MMZ/ČMZ, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/monitorovaci-zprava>

Z tabulky 3 je možno usuzovat, že ani kvalita podávaných projektových žádostí není neuspokojivá. Už v roce 2011 přesahovala hodnota 80 % z celkové alokace z fondů EU. Od roku 2013 už finanční prostředky ve smlouvách přesahují alokovanou částku ze strany EU (v roce 2015 o 9 %), to znamená, že i tato etapa projektového cyklu nevykazuje příčiny špatné efektivnosti získávání dotací.

Pro další vyhodnocování stavu a vývoje čerpání bude tedy klíčové sledovat následující fáze, tedy to, jestli jsou projekty i propláceny, a to nejen příjemcům, ale hlavně zpětně Evropskou unií do národních fondů. Tyto ukazatele vyobrazí postupně tabulka 4 a 5.

Tabulka 4: Vývoj objemu finančních prostředků proplacených žadatelům

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
proplacené prostředky příjemcům (v mld. Kč)	0	1,846	70,4	204,6	308	407,9	514,9	498,7	636,7
podíl z celkové alokace (v %)	0	0,26	10	30	44	61	70	72	94

Zdroj: MMZ/ČMZ, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/monitorovaci-zprava>

Z tabulky 4 je zřejmé, že proplácení peněz je realizováno s časovým odstupem od samotného schvalování smluv. Na konci roku 2013 (při souběhu pravidla n+2 a n+3) dosáhla výše proplacených peněz něco kolem 70 % celkové alokované částky. Což není úplně lichotivé, když si uvědomíme, že certifikace bude zákonitě probíhat s ještě větším zpožděním. Nižší míra proplácení může naznačovat vnitřní problémy v procesu čerpání, které mohou být způsobeny jak příjemci, tak řídicími orgány. Například žadatelé se mohou po uzavření smlouvy odchýlit po věcné stránce od schválené verze projektu, lze také v této fázi odstoupit od administrace nebo mohou vzniknout na straně řídicích orgánů různé procedurální překážky zamezující včasnější a pružnější proplácení prostředků. Do konce roku 2015 se podařilo

proplatit příjemcům 636,7 mld. Kč, což odpovídá zhruba 94,2 % celkové alokované částky. Už v této fázi je pravděpodobné, že Česká republika nestihne vyčerpat všechny přidělené prostředky.

Přesnější náhled na plnění limitů čerpání bude představen v následujícím textu. Tabulka 5 ukazuje vývoj certifikovaných prostředků, jejich absolutní sumy i poměr k celkové alokované částce v procentech. Až teprve v roce 2013 se podařilo přehoupnout nad její polovinu.

Tabulka 5: Vývoj certifikovaných prostředků

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
certifikované prostředky (v mld. Kč)	0	0,32	24,1	89,1	138,7	233,9	385,5	473,9	539,6
podíl na celkové alokaci (v %)	0	0,05	3,4	13,1	20	34	52	69	80

Zdroj: MMZ/ČMZ, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/monitorovaci-zprava>

Pro plnění pravidla $n+2/n+3$ je však absolutní objem certifikovaných prostředků porovnáván se sumou alokovanou na určitou část programového období, resp. EK určí procentuální část celkové alokace pro jednotlivé OP, které tvoří limit pro čerpání, dle něhož je posuzováno, zda dojde k automatickému zrušení závazku či ne.

V případě hrozby nenaplnění pravidla $n+2/n+3$ mohou být za účelem snížení rizika využity tzv. předběžné platby (zálohy). Jedná se o finanční prostředky, které poskytne EK České republice pro každý OP na počátku programového období. Státy také mohou aplikovat snížení ročních závazků díky implementaci velkých projektů. V tomto případě je možné snížení alokace OP, v rámci kterého je velký projekt realizován, o roční rozpočtové závazky projektu. Tím je dosaženo snížení limitu čerpání v daném roce. Projekt je dle Rady EU považován za velký, pokud jeho celkové náklady přesahují 50 mil. EUR.

Pro alokace roku 2008, 2009 a 2010 platí pravidlo $n+3$. (Pravidlo čerpání po rok 2007 bylo Nařízením EP a Rady zrušeno, alokace pro daný rok tak byla následně rovnoměrně rozdělena do následujících šesti let.) Na alokace roku 2011 a 2012 se vztahuje pravidlo $n+2$. Část rozpočtových závazků, které byly otevřeny k 31. 12. 2015, se automaticky zruší, pokud k nim EK neobdrží přijatelnou žádost o platbu do 31. 7. 2017.

Shrnutí vývoje plnění limitů čerpání nabízí tabulka 6. Tabulka začíná rokem 2011, tehdy totiž došlo k prvnímu vyhodnocení pravidla $n+3$ (za rok 2008). V tomto roce musel objem certifikovaných výdajů a žádostí o platbu dosahovat minimálně 15 % celkové alokace OP.

Všechny OP limit splnily, takže nedošlo k žádnému automatickému zrušení závazku. Rok 2012 (pravidlo n+3 pro rok 2009) byl z hlediska čerpání také úspěšný, limit vyčerpání 31 % celkové alokace se podařil naplnit všem OP. Ovšem rok 2013 byl klíčový, protože došlo k souběhu pravidel pro rok 2010 (n+3) a 2011 (n+2). Objem certifikovaných prostředků tak měl činit až 65 % celkové alokace (přesná procenta se liší u různých OP). Tohoto stavu už bohužel nedokázaly docílit všechny OP, konkrétně OP Životní prostředí, OP Vzdělání pro konkurenceschopnost, OP Lidské zdroje a zaměstnanost (cíl 2), OP Technická pomoc a Integrovaný OP (cíl 2). Celková výše automatického závazku za rok 2013 se vyšplhala na 411,4 mil. EUR.

Ke stejné situaci směřoval i rok 2014, kdy nebyl limit (cca 83 %) naplněn čtyřmi OP – OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Technická pomoc, ROP Severozápad a Integrovaný OP (cíl 2). Výše v pořadí pro ČR druhého automatického závazku dosáhla 309,4 mil. EUR. Stav, kdy se proplacené prostředky liší od prostředků certifikovaných ve větší míře, je značně nepříznivý. Nejenže snižuje pravděpodobnost úplného vyčerpání, ale zatěžuje také státní rozpočet, ze kterého jsou hrazeny platby příjemcům.

Tabulka 6: Stručný přehled vývoje plnění pravidla n+2/n+3

Rok	limit	vyčerpáno (v mld. Kč)	plnění	zbývá do limitu (v mld. Kč)
2011	15 %	138,7	ANO	-
2012	31 %	233,9	ANO	-
2013	65 %	385,5	NE	přesně nezjištěno
2014	83 %	473,9	NE	8,65
2015	100 %	539,6	NE	136,7

Zdroj: MMZ/ČMZ, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-čerpani/monitorovací-zprava>

Na konci programového období mělo být prokázáno vyčerpání celé přidělené alokace, avšak to se zatím nepodařilo, ani jeden OP nevykazuje úplné dočerpání. Aktuálně (k 6. 1. 2016) zbývá dočerpat přibližně 136,7 mld. Kč. Předpokládá se tedy i v tomto roce automatické zrušení závazku, jeho výše zatím není známa. EK bude čekat do 31. 3. 2017, do této doby musí být odeslány žádosti za vyplacení konečného zůstatku za jednotlivé operační programy. Přibližně do poloviny roku 2016 bude dokončována certifikace výdajů vykázaných příjemci do konce roku 2015 a následně bude prováděn jejich audit.

2.2 Shrnutí

Česká republika, které bylo nabízeno v programovém období 26,7 mil. EUR, započala s čerpáním evropských prostředků poměrně vlažně. V průběhu roku 2007 se žadatelé teprve seznamovali s novými možnostmi a pravidly, až v dalším roce propukl větší zájem o dotace. I přes poměrně vysoký počet schválených žádostí a počáteční úspěšné plnění limitů, Česká republika nedokázala naplnit pravidlo už v roce 2013, kdy došlo k souběhu pravidla $n+2/n+3$. Výsledkem bylo snížení celkové alokované částky o 411,4 mil. EUR. V roce 2014, kdy EU požadovala kolem 83 % certifikovaných prostředků, některé OP nebyly opět dostatečně vyčerpány. V tomto roce se automatické snížení závazku vyšplhalo na 309,4 mil. EUR. Rok 2015 se vyznačoval především horlivou snahou vyčerpat co nejvíc peněz, i tak však aktuálně zbývá dočerpat 136,7 mld. Kč.

3 EFEKTIVNOST ČERPÁNÍ DOTACÍ VE ŠTERNBERKU

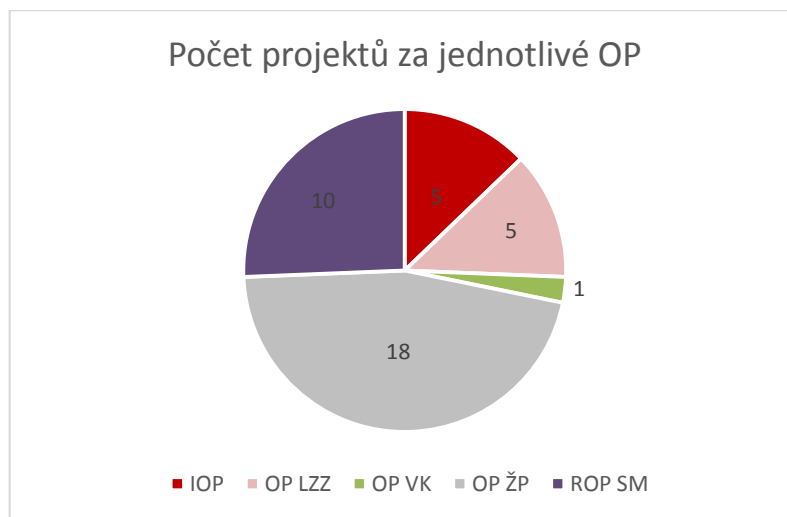
Po zpřehlednění situace v rámci České republiky se tato následující kapitola bude zabývat čerpáním evropských prostředků v programovém období 2007 – 2013 na projekty, jejichž žadatelem je Město Šternberk (dále Město). Šternberk nalezneme v Olomouckém kraji zhruba dvacet kilometrů od krajského města. K 1. 1. 2015 zde žilo 13 658 obyvatel na rozloze 48,793 km². Město si zakládá především na svém historickém rázu, v roce 2008 se mu dokonce dostalo pocty v podobě udělení titulu „Historické město roku“. Turisti jsou lákáni především na místní hrad, do bývalého augustiniánského kláštera, do muzea Expozice času či na slavné automobilové závody Ecce Homo [34].

Úvodní podkapitola nastíní úspěšnost Města v čerpání dotací, to znamená, že bude uvedeno, na kolik projektů z celkového počtu podaných žádostí byla udělena dotace. Dále bude následovat také stručný přehled úspěšně realizovaných prostředků z hlediska objemu finančních prostředků a rozdělení dle jednotlivých OP. Hlavním cílem kapitoly je však zhodnotit efektivnost vybraných projektů. Efektivnost bude pochopena jako smysluplnost či účelnost daného záměru. Bude zkoumáno, zda jsou plněny cíle projektů, popřípadě, zda jsou vůbec cíle a důvody k realizaci projektů opodstatněné.

3.1 Úspěšnost v žádání dotací

Město Šternberk se snažilo vytvářet projekty už v raných etapách programového období. Přehledové informace o projektech, které byly Městu schváleny, co se jejich struktury z hlediska jednotlivých OP týká, nabídne následující kapitola. Hlavním cílem však bude zhodnotit úspěšnost v žádání projektů, tedy kolik projektů z celkového počtu podaných žádostí bylo schváleno. V příloze A na konci práce je doložen celkový seznam všech záměrů, na které bylo žádáno.

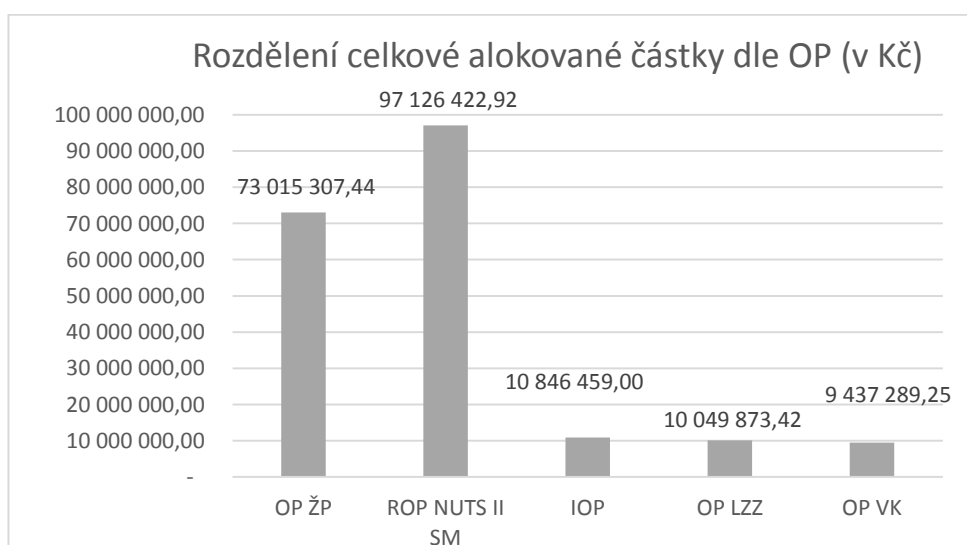
Celkem bylo schváleno Městu 39 projektů. Obrázek 9 ukazuje jejich absolutní rozdělení do jednotlivých OP. Nejvíce využívaným OP je OP Životní prostředí, v rámci kterého bylo schváleno 18 projektů. Město také hojně využívalo OP ROP NUTS II Střední Morava. Pět projektů se také zapojilo do čerpání v OP Lidské zdroje a zaměstnanost a Integrovaný OP. Pouze jednou byl využit OP Vzdělání pro konkurenceschopnost.

Obrázek 9: Graf zobrazující četnost schválených projektů dle OP

Zdroj: [25]

Pro přehled následuje ještě obrázek 10 zobrazující rozdělení projektů do OP, avšak tentokrát podle alokovaných částek, tedy podle finančních sum, na které byla podepsána smlouva o poskytnutí dotace. Celková alokovaná částka pro Město Šternberk se vyšplhala na 200 475 352 Kč. I když projektů z OP Životní prostředí bylo schváleno nejvíce, tak v porovnání alokovaných částek jej v čerpání převyšuje ROP NUTS II Střední Morava. Tamní řídicí orgán podepsal smlouvu na 97 126 422,92 Kč. Z OP ŽP bylo vyčerpáno přibližně 73 mil. Kč. Z Integrovaného OP a OP Lidské zdroje a zaměstnanost bylo přiděleno přibližně stejné množství peněz, a to kolem 10 mil. Kč. Z OP Vzdělání pro konkurenceschopnost, zastoupeného pouze jedním projektem, plynulo na projekty Města téměř 9,5 mil. Kč.

Obrázek 10: Graf znázorňující rozložení schválených prostředků dle OP

Zdroj: [25]

Zajímavé je sledovat výše uvedené aspekty i z pohledu porovnání s ostatními městy v kraji. Pro porovnání byla vybrána města Uničov (11 905 obyvatel), Zábřeh (14 100 obyvatel) a Jeseník (11 579 obyvatel), která leží stejně jako Šternberk v Olomouckém kraji, a také z hlediska počtu obyvatel mohou být města považována za srovnatelná.

Z tabulky 7 je jasně viditelné, že Město Šternberk v čerpání dotací rozhodně nezaostává. Města použitá pro srovnání realizují menší počet projektů, avšak o větších významech (z hlediska finančních prostředků) v případě Uničova a Jeseníku. Například obě tato města realizovala velké projekty (kolem 50 mil. Kč) na revitalizace náměstí a historického centra. Ve Šternberku naopak o dotaci na projekt takového typu a významu nebylo vůbec žádáno, a to i z důvodu, že centrum zde už významnou rekonstrukcí prošlo v minulém programovém období.

Tabulka 7: Meziměstské srovnání v čerpání z fondů EU

Město	Počet projektů	Částka alokace podpory (v Kč)
Šternberk	39	200 475 352
Zábřeh	13	56 375 748
Uničov	27	199 320 350
Jeseník	25	240 821 195

Zdroj: [25], [27], [32], [34]

Město Šternberk však neuskutečnilo všechny projekty, které byly původně zamýšleny. Důvody a přesná čísla nabídne následující text. V programovém období 2007 – 2013 bylo žádáno k celkovým 39 schváleným projektům ještě o čtyři, které byly ukončeny před podpisem smlouvy, a to z různých důvodů. Pro přehlednost je uvedena Tabulka 8, v níž jsou naznačeny názvy projektů, názvy OP a dotační sumy, o které bylo žádáno (již očištěny o spoluúčast Města).

Tabulka 8: Přehled neúspěšných projektů Města Šternberk

Název projektu	OP	Dotace (v Kč)
Podnikatelský inkubátor	OPPI	59 005 349
Snížení energetické náročnosti objektu DDM	OPŽP	2 582 646
Sanace skalního svahu	OPŽP	687 885
Stavební úpravy ulic Lhotská a Na Bažínách	ROP SM	15 577 573

Zdroj: [11]

Největší částka byla žádána na projekt „Podnikatelský inkubátor“. Tento záměr spočíval ve výstavbě haly pro kanceláře v místní podnikatelské zóně. Účelem bylo přilákat do města více firem, zvýšit zaměstnanost a celkovou atraktivitu města. Projekt byl schválen, Město bylo dokonce vyzváno k podpisu smlouvy, avšak nakonec samo odstoupilo na základě usnesení zastupitelstva. Důvodem byl nedostatek financí, Město by muselo v rámci spoluúčasti a nezpůsobilých výdajů na tento projekt vynaložit ještě nejméně 94 mil. Kč. Stejný osud ze stejného důvodu potkal v témže roce i projekt „Snížení energetické náročnosti objektu DDM“. Město odstoupilo až po vydání rozhodnutí o dotaci. Minimální náklady Města by zde činily něco kolem 6,5 mil. Kč.

V případě projektu „Sanace skalního svahu v lokalitě Levín“ už hrály roli i jiné aspekty. Projekt usiloval o zabezpečení sesouvajícího se malého skalního masivu v bezprostřední blízkosti obydlené oblasti, a to na základě stížností místních obyvatel. Město požádalo o posudek jistou geologickou firmu, která celkové náklady na sanaci vyjádřila na téměř 800 tisíc Kč. Město tedy o tuto částku požádalo. Projekt schválen nebyl s odůvodněním, že náklady jsou přehnané. Projekt byl tedy stažen a nakonec byla situace se svahem vyřešena svépomocí za daleko nižší částku.

O nemalou částku bylo žádáno v případě záměru „Stavební úpravy ulic Lhotská a Na Bažínách“. Po odeslání žádosti a zadání veřejné zakázky na stavební práce byla administrace projektu přerušena ze strany Regionální rady ROP SM. Bylo totiž zahájeno policejní vyšetřování kvůli podezření spáchání trestného činu při zadávání veřejné zakázky, a to tím způsobem, že k omezení počtu zájemců o zakázku byla užita elektronická losovací zařízení umožňující předem stanovit vylosované zájemce. Po tomto oznámení Město požádalo o kompletní ukončení administrace. I přesto, že policejní vyšetřování nakonec trestný čin nepotvrdilo, vyřizování projektu už nebylo znovu obnoveno.

Je tedy možné konstatovat, že z celkového počtu podaných žádostí bylo Město Šternberk neúspěšné pouze v téměř 10 % případů. Je však nutné dodat, že polovina záměrů z tohoto podílu schválena byla, ale nakonec nedošlo k realizaci kvůli nedostatku finančních prostředků na jejich spoluúčast.

3.2 Zhodnocení efektivnosti projektů spolufinancovaných EU

K hodnocení efektivnosti bylo vybráno pět největších projektů Města Šternberk. Přidělená dotace na tyto projekty tvoří asi 45 % z celkové sumy peněžních prostředků Města poskytnutých ze strukturálních fondů. Jedná se o tyto projekty:

- Expozice času – II. etapa;
- Šternberk – lokalita ulic Masarykova-Krampolova;
- Revitalizace autobusových nádraží;
- Odstranění staré ekologické zátěže v lokalitě Dalov;
- Komunitní kompostárna.

Po bližším přezkoumání tématu však z hodnocení musel být vyřazen projekt opravy křižovatky ulic Masarykova-Krampolova, a to z důvodu jeho novosti. Ke konci minulého roku teprve proběhly poslední platby a administrační procesy, nebyla ještě ani vydána první zpráva o udržitelnosti. V současné době se dokonce jedná o vrácení části dotace. Problém ještě není dořešen, a tak by zkoumání nemuselo mít žádoucí vypovídací hodnotu.

3.2.1 Expozice času – II. etapa

Tento projekt je uváděn na prvním místě, jakožto největší záměr Města Šternberk, co se objemu finančních prostředků týká. Jedná se o investiční projekt, který řeší komplexně revitalizaci historického objektu zapsaného na seznamu nemovitých kulturních památek nacházejícího se v městské památkové zóně a jeho přestavbu na muzejní zařízení s instalací unikátní sbírky časoměrné techniky. Název obsahuje část „II. etapa“ z důvodu, že v rámci I. etapy již v předchozích letech žadatel provedl nutné statické zabezpečení objektu a některé další sanace havarijního stavu budovy. Projekt je znovuoživením tradice Expozice hodin, která byla uzavřena a z hradu Šternberk odvezena v roce 1999. Od té doby okamžitě poklesl počet návštěvníků města a celého regionu a cca 30-50 %, což mělo bezprostřední vliv na ekonomiku města, regionu a podnikatele.

Celá koncepce expozice se vyznačuje odklonem od pasivního vztahu k veřejnosti směrem k aktivnímu pomocí virtualizace a audiovizualizace časoprostoru. Snaží tvořit kontrast s tradičním muzejním pojetím sbírek díky volné práci s prostorem, výtvarnému řešení, a scénografickým prvkům. Globálním cílem projektu je zvýšení ekonomické vyspělosti, zlepšení konkurenceschopnosti regionu a životní úrovně jeho obyvatel a dále zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti Střední Morava pro účely cestovního ruchu. Primárním cílem Města tedy není vytvářet zisk. Jsou sice očekávány příjmy ze vstupného, prodeje drobných upomínkových předmětů a pronájmu, avšak tyto částky pokryjí jen část provozních nákladů.

Celkové náklady na projekt se vyšplhaly na 43 736 829 Kč, způsobilé výdaje z této částky činily 43 093 478 Kč. Dotace vypočítaná ze způsobilých výdajů byla poskytnuta do výše 85 %, což představuje 36 629 456 Kč. Město tedy muselo vynaložit 7 107 373 Kč. Dotace plynula především z Evropského fondu regionálního rozvoje prostřednictvím OP ROP NUTS II Střední Morava, v rámci prioritní osy 12.3 Cestovní ruch. Stavební práce projektu byly zahájeny 1. 3. 2009, samotná Expozice začala fungovat v roce 2011. Jejím provozovatelem jsou Městská kulturní zařízení Šternberk [12].

Základním předpokladem pro splnění cílů projektu je přilákání návštěvníků do Šternberka, proto bude prvotně sledován tento konkrétní ukazatel. Tabulka 9 ukazuje počty turistů v absolutním vyjádření.

Tabulka 9: Počet návštěvníků Expozice času v jednotlivých letech

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Počet	22 568	26 407	26 486	30 837	19 385

Zdroj: [9], [12]

Návštěvnost byla sledována i jako jeden z indikátorů v monitorovacích zprávách. Za referenční hodnotu byl určen počet 20 000 návštěvníků. Za návštěvníky se nepovažují jen lidé, kteří zavítají pouze do muzejní části (v roce 2015 cca 58 %), ale také účastníci probíhajících výstav, filmového klubu, seminářů či výuky univerzity třetího věku. Z tabulky 9 je patrné, že hodnota byla v prvních čtyřech letech splněna. Avšak v roce 2015 už návštěvnost zmíněné referenční hodnoty nedosahovala, dokonce oproti roku 2014 vykazuje propad až o 37 %.

Pro porovnání a lepší představu o cestovním ruchu ve městě je níže uvedena tabulka 10, která ukazuje počty turistů za rok mířících na další velkou atraktivitu ve městě, a to na Hrad

Šternberk. Na první pohled je zřejmé, že absolutní počty se pohybují v daleko vyšších číslech než u Expozice času. Tempo růstu u hradu už sice není tak vysoké, avšak důležité je, že se pohybuje stále v „zelených“ číslech, zatímco Expozici klesla v roce 2015 návštěvnost rapidně. Z uvedených poznatků je možné usuzovat, že zájem o Expozici času upadl velice rychle. Přestože turisté do Šternberka prokazatelně proudí, mají zájem o hrad, tak muzeum času navštíví už daleko méně lidí, což není zrovna lichotivý závěr pro projekt, na který byly spotřebovány nemalé finanční prostředky.

Tabulka 10: Počet návštěvníků na Hradě Šternberk v letech 2010 - 2015

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Návštěvnost	40 598	45 530	47 101	46 327	53 652	55 658

Zdroj:[6]

U projektu je také možné zkoumat jeho ekonomickou efektivnost, tedy to, zda se investice v dlouhodobém časovém horizontu vyplatí. V tabulce 11 jsou uvedeny kumulované náklady a výnosy celého projektu do roku 2015 spolu s vyjádřením diskontovaného kumulovaného cash flow, k čemuž byla použita diskontní sazba 5 %. Hodnoty mají reálný podklad, až na rok 2015, pro který už byly použity pouze předpovědi. Všechny údaje jsou relativně jednoznačně zjištělné, avšak položka „socioekonomické přínosy“ tak lehce kvantifikovatelná není. Zahrnuje přínosy ve smyslu bezbariérových přístupů, zvýšení zaměstnanosti, zvýšení cestovního ruchu a přírůstku návštěvníků. Explicitní vyjádření těchto přínosů lze získat pomocí aplikace na stránkách ROP SM.

Tabulka 11: Analýza výdajů a příjmů (v tis. Kč)

	2015
Provozní příjmy	10 850,4
Socioekonomické přínosy	24 939,5
Celkové příjmy	35 789,9
Celková výše investice	43 606
Provozní výdaje	8 840,6
Celkové výdaje	52 446,6
Diskontované kumulované CF	-19 543,1

Zdroj: [12]

Na další roky analýza počítá se stejnými provozními příjmy a výdaji jako v roce 2015. Při takových předpokladech bude diskontované kumulované cash flow větší než nula v roce 2022. Vypočítaná doba návratnosti je tedy 15 let a čistá současná hodnota přibližně 12 mil. Kč. Avšak pokud předpoklady srovnáme s reálným vývojem návštěvnosti Expozice času, především pokud vezeme v potaz propad v roce 2015, je naprosto jednoznačné, že příjmy nebudou plynout do pokladny, tak jak bylo plánováno. Expozici tak pravděpodobně bude nevyhnutelně čekat obnovení expozice muzejní části, což vyvolá další markantní zvýšení investičních nákladů.

3.2.2 Revitalizace autobusových nádraží

Obsahem druhého nejdražšího projektu byla výstavba nového hlavního autobusového nádraží na ulici Nádražní u nádraží ČD a částečná rekonstrukce autobusového nádraží na ulici Dvorská. Důvodem oprav byl fakt, že autobusové nádraží u nádraží ČD bylo zcela nevyhovujícím dopravním terminálem bez bezbariérových přístupů. Nacházelo se ve značně zchátralém stavu včetně budov, které k terminálu patří. Docházelo zde také k mísení pěšího a motorizovaného provozu, což vedlo k výskytu častých dopravních nehod. Autobusové nádraží na ulici Dvorská bylo též v nevyhovujícím technickém stavu. V blízkosti se nachází záchytné parkoviště, což činí z tohoto nádraží významnou přestupní stanici mezi individuální automobilovou a veřejnou dopravou. Autobusová doprava má v regionu svůj nezastupitelný význam, napojení je směřováno na Olomouc, Rýmařov, Opavu, Uničov a Litovel. Přes Šternberk jezdí také dálkové autobusy propojující Olomouc a turistickou oblast Jeseníků.

Cílem projektu pro lokalitu na ulici Nádražní bylo vybudování nového terminálu pro přestup mezi autobusovou a vlakovou dopravou, který by zlepšil dostupnost a celkově podmínky veřejné dopravy. Vzniklo také napojení na nový informační systém a vybudování tabule, která ukazuje příjezdy a odjezdy autobusů. Na ulici Dvorská došlo k úpravě současného nádraží pro bezbariérové přístupy. Revitalizací mělo být dosaženo odpovídajícího standardu pro přepravu osob. Výstupy projektu mají mít pozitivní efekt jak na obyvatele Šternberka a okolních obcí tak na návštěvníky města.

Dotace poskytnutá z Evropského fondu regionálního rozvoje tvořila z celkových uznatelných nákladů činících 20 645 524 Kč 80 %, což odpovídá 16 516 419 Kč. Jednalo se o podporu v rámci OP ROP NUTS II SM, prioritní osa 12.1 Doprava. Co se týká časového vymezení, žádost byla podána 17. 3. 2010 a fyzické práce byly ukončeny 21. 5. 2012 [13].

Hlavní společností, která zajišťuje přepravu ve Šternberku, byla dříve Veolia Transport Morava a. s., společnost byla později převedena do vlastnictví firmy Arriva Morava a. s.

Pouze dopravu do města Litovel poskytuje jiný přepravce, a to Vojtila Trans s. r. o. Při vytváření marketingové analýzy projektu byla poptávka odhadnuta dle dotazníkových šetření ve městě. Z šetření vyplynulo, že 10 % respondentů využije denně autobusové nádraží u nádraží ČD a 15 % využije denně autobusového nádraží na ulici Dvorská. Pokud měl Šternberk k danému roku 13 878 obyvatel, pak odhad odbavených osob pro autobusové nádraží u nádraží ČD činil 1 387 osob za den a pro nádraží na ulici Dvorská 2082 osob za den, tedy dohromady 3 469 osob denně.

Situaci ukazuje tabulka 12 z hlediska frekvencí cestujících v autobusech zajišťovaných společnostmi Arriva Morava a. s. V roce 2009 a 2010 ještě fungovala stará autobusová nádraží. Z údajů vyplývá, že v tomto období se počet cestujících za den pohyboval kolem 1 325, číslo můžeme lehce navýšit s přihlédnutím k nezahrnuté obsluze společností Vojtila Trans s. r. o. Snížení počtu cestujících v roce 2011 a 2012 je pravděpodobně vyvolané stavebními pracemi, kdy byl provoz výrazně omezen na ulici Dvorská, provoz na nádraží u ČD fungoval bez omezení, i přesto nejspíš cestující raději volili jiný druh dopravy. V průběhu celého roku 2013 však už mohli obyvatelé plně využívat obě nová revitalizovaná autobusová nádraží. Od toho roku Arriva Morava a. s. vykazuje vyšší počty cestujících než před revitalizací, v roce 2015 se průměr počtu cestujících za den zvýšil na přibližně 1 400. Navíc od roku 2013 kromě společnosti Vojtila Trans s. r. o. poskytuje přepravu nová společnost TQM – holding s. r. o., která v regionu provozuje mezikrajské autobusy z Olomouce do Opavy přes Šternberk. Autobus zde jezdí obousměrně čtyřikrát denně.

Tabulka 12: Frekvence cestujících na autobusových nádražích ve Šternberku v letech 2009 - 2015

Nádraží	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
U nádraží ČD	207 340	197 350	159 990	178 000	210 770	219 300	230 690
Dvorská	276 460	263 000	211 240	236 860	281 020	292 400	280 940
Celkem	483 800	460 350	371 230	414 500	491 790	511 700	511 630

Zdroj: [1]

Město se také snažilo zjistit míru atraktivity z pohledu obyvatel po skončení prací. Výsledky byly použity do závěrečné monitorovací zprávy. Dotazníky obsahovaly tři otázky, první zjišťovala, jak často respondenti využívají terminál. Druhá a třetí otázka zkoumala, jak je vnímána současná úroveň nádraží a míra zlepšení. Šetření se zúčastnilo 100 respondentů a hodnocení bylo rozděleno zvlášť pro autobusové nádraží na ulici Dvorská a nádraží u ČD.

Z průzkumu vyplynulo, že většina oslovených (57 %) považuje stav na ulici Dvorská za velmi dobrý, 16 % zvolilo nejkładnější možnost – „vynikající“. Většina obyvatel (82 %) označila míru zlepšení za přínosnou či velmi přínosnou, 16 % lidí však zlepšení považuje za částečné. U nádraží u ČD bylo hodnocení současného stavu kładnější, 52 % zvolilo možnost velmi dobrý, 26 % vynikající. Co se týká míry zlepšení, 85 % dotázaných ji posoudilo jako přínosnou a velmi přínosnou. Pouze částečné zlepšení vidí 12 % odpovídajících.

Druhý pohled na projekt bude učiněn opět z finanční stránky. Celkový přehled podává tabulka 13. Je zřejmé, že projekt negeneruje přímo žádné provozní příjmy, určité přínosy lze vyjádřit pouze ze socioekonomického hlediska, které je vyjádřeno na základě počtu přepravených cestujících. Výše socioekonomických přínosů je přímo závislá na odhadu poptávky s tím, že míra zlepšení je pro autobusovou stanici u ČD stanovena na 100 %, jelikož vznikne úplně nový terminál. Míra zlepšení u nádraží na ulici Dvorská je 50 %, protože zde došlo pouze k úpravě stávajícího terminálu. Celkové převedení na peněžní toky bylo provedeno opět pomocí aplikace na webových stránkách ROP NUTS II SM. Ve výdajích je zahrnuta pouze cena investice, nepředpokládají se žádné provozní výdaje. Po diskontování příjmů a výdajů v jednotlivých letech sazbou 5,5 % byla čistá současná hodnota vypočtena na -8 305 600 Kč v roce 2015. Kladných hodnot by měla dosáhnout v roce 2018.

Tabulka 13: Analýza výdajů a příjmů (v tis. Kč)

	2015
Provozní příjmy	0
Socioekonomické přínosy	8 862,2
Celkové příjmy	8 862,2
Celková výše investice	17 025,6
Provozní výdaje	0
Celkové výdaje	17 025,6
Diskontované kumulované CF	-8 305,6

Zdroj: [13]

Doba návratnosti je však závislá na výše zmíněných socioekonomických přínosech, které počítají s celkovou frekvencí cestujících přibližně 3 469 osob denně. Data společnosti Arriva

Morava a. s. i s přihlédnutím k obsluze ostatními dvěma firmami tuto úroveň poptávky nedosahují. Lze tedy odvodit delší dobu návratnosti, než byla plánovaná.

3.2.3 Odstranění staré ekologické zátěže v lokalitě Dalov

Obec Dalov administrativně a správně spadá pod Šternberk, leží od něj cca 7 km severně. V původně břidlicovém lomu zde přibližně od roku 1987 až 1992 vznikala nekontrolovaným navážením nepovolená skládka komunálního odpadu. Uvedený lom se nachází v ochranném pásmu II. stupně vodního zdroje pitné vody, kterým je napájena celá obec Dalov. Jímací vrt HV-1 leží asi 350 metrů od skládky. Skládka o rozměrech 24,5 x 40 m vyplňovala konkávní těleso vytěženého malého lomu. Byla tvořena převážně komunálním a ostatním odpadem, který vykazoval nebezpečné vlastnosti, jež byly nalezeny při rekognoskaci terénu – obaly znečištěné škodlivinami, léky či baterie. Závažným faktem je to, že směr šíření podzemních vod zde probíhá ve směru k jímacímu vrtu HV-1, takže riziko znečištění zdroje pitné vody je vysoké.

Projekt byl zaměřen na odstranění 982 m² staré skládky komunálního odpadu. Jedná se o odtěžení komunálních odpadů, odvoz na řízenou skládku a následně po odstranění uvedení krajiny do původní podoby. Odstraněním skládky mělo dojít k zamezení potenciálního nebezpečí znečištění vod a životního prostředí.

Žádost byla podána v rámci OP Životní prostředí, prioritní osa 2.4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží. Celkové způsobilé výdaje činily 16 314 307 Kč, z toho Fond soudržnosti poskytl dotaci ve výši 85 %, tedy 13 867 160 Kč. Pro pomoc na uhrazení zbylé částky bylo žádáno u Fondu životního prostředí, který nakonec poskytl 815 715 Kč. Město Šternberk tedy nakonec muselo vynaložit 1 631 430 Kč [14].

Vzhledem k povaze projektu budou výsledky zkoumány pouze v environmentální rovině. Nejdříve je potřeba posoudit potenciální nebezpečí skládky. V rámci monitoringu sanace skládky byl dlouhodobě sledován jakostní stav podzemních vod a zemin v podloží včetně odběru vzorků. Kontrol proběhlo několik v různých časových obdobích. Jednak před samým začátkem sanačních prací, aby byl zjištěn výchozí stav a případná znečištění, a poté v průběhu jednotlivých etap prací – odtěžení a odvozu odpadu, navážení a hutnění materiálu a biologické rekultivace.

Největší nebezpečí bylo spatřováno ve znečištění vody z vrtu HV-1. Tabulka 14 nabízí výsledky vybraných vzorků, které neodpovídaly limitům naznačeným v posledním sloupci tabulky. Vzhledem k neexistenci relevantních norem pro obecnou jakost nevyužívaných

podzemních vod byla prováděna srovnání s Vyhláškou 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, v aktuálním znění.

Tabulka 14: Výsledky vybraných ukazatelů pro kvalitu pitné a teplé vody

HV-1	9/2009	11/2009	12/2009	2/2010	5/2010	11/2010	Vyhláška
pH	6,06	6,02	6,26	6,04	6,21	6,66	6,5 – 9,5
CHSK-Mn (mg.l ⁻¹)	5,2	8,9	9,3	6	9,23	3,17	3
dusičnany (mg.l ⁻¹)	93,8	109	52,7	47,2	42,8	0	50
hořčík	8,81	8,08	6,04	5,88	6,67	9,5	(min.) 10
mangan	0,0466	0,0478	0,0583	0,0565	0,0386	0,0486	0,05
naftalen	0	0	0	0,25	0	0	-
atrazin	0	0,19	0,095	0	0	0	0,1
desethylatrazin	0	0,015	0	0	0	0	0,1

Zdroj:[2]

Při vstupních monitorovacích kolech byly zjištěny u vrtu HV-1 mírně zvýšené obsahy dusičnanů a $CHSK_{Mn}^2$, při dalším vzorkování obsahy dusičnanů klesaly a od února 2010 již vyhláše vyhovují, obdobně se snižovaly i hodnoty $CHSK_{Mn}$. Nižší pH lze akceptovat u vod s přirozeně nižším pH. Hodnoty pH se však rovněž zvyšovaly při vzorkování a v listopadu už splňovaly požadavky. Oproti požadavkům byly mírně nižší koncentrace hořčíku. Akceptovatelné je také zvýšené množství manganu, což je pravděpodobně způsobeno vlivem geologického prostředí. Naproti tomu zvýšený obsah pesticidů atrazinu a stopy desethylatrazinu pravděpodobně signalizovaly výluhy z dříve uložených odpadů. Po odtěžení odpadů už se vzorky pohybovaly v mezích. V určitou dobu byl také detekován zvýšený obsah naftalenu, nakonec ale bylo zjištěno to, že naftalen se do vzorků dostal z kontaminovaného čerpadla.

Výsledky monitoringu široké škály potenciálních kontaminantů tedy jednoznačně potvrdily, že po odtěžení odpadů ze skládky již v sanované oblasti neexistuje ani potenciální zdroj kontaminace, který by mohl ovlivnit kvalitu vod nebo dalších složek životního prostředí.

² $CHSK_{Mn}$ je charakterizováno jako chemická spotřeba kyslíku. Jedná se o ukazatel indikující míru organického znečištění vody. „Mn“ v indexu značí využití manganistanové metody, která je používána hlavně pro pitné a přírodní vody.

Nicméně zároveň analýzy před sanacemi indikovaly potenciální výluhy kontaminantů a potvrdily účelnost jejich odstranění. V současné době neexistuje již žádná možnost negativního ovlivnění kvality podzemních vod z podloží nebo zasypaných materiálů v oblasti původní skládky.

3.2.4 Komunitní kompostárna

Posledním hodnoceným projektem v rámci práce je výstavba komunitní kompostárny ve Šternberku. K tomuto projektu bylo přistoupeno kvůli sladění systému komplexního odpadového hospodářství. Projekt zahrnuje výstavbu asfaltových ploch, oplocení, kanalizace, odvodnění, elektroinstalace přístřešku a nákup kompostovací technologie a strojového parku včetně sběrných kontejnerů a kompostérů. Komunitní kompostárna by měla zpracovávat pouze zelený materiál, tedy zelený odpad po údržbě městské zeleně, při nárazových svozech velkoobjemového odpadu, bioodpad z biopopelnic a kompostérů ze zahrad rodinných domů.

Cílem bylo zpracovat ročně 2000 tun zeleného materiálu, který by byl jinak uložen na skládce komunálního odpadu. Vzniklý kompost má být využit k zakládání a údržbě městské zeleně nebo bezplatně poskytován místním zemědělcům.

Žádost o poskytnutí dotace byla podána 29. 9. 2009, ukončení fyzických prací je datováno k 30. 6. 2012. Celková výše výdajů představovala 16 636 204 Kč, z toho činily způsobilé výdaje 14 480 632 Kč. Dotace byla poskytnuta z Fondu soudržnosti ve výši 11 092 544 Kč v rámci OP Životní prostředí, prioritní osy 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží. Městu byla ještě poskytnuta finanční pomoc ze Státního fondu Životního prostředí, celkem tedy na kompostárnu muselo vynaložit 4 927 397 Kč [15].

Efektivnost z hlediska environmentálního bude zkoumána na základě výše objemu svozu komunálního odpadu a bioodpadu. Komunální odpad je dle zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vymezen jako veškerý odpad vznikající na území obce při činnostech fyzických osob s výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob.

Logika spočívá v tom, že po vybudování takového systému pro svoz biologicky rozložitelných materiálů, který byl dříve součástí komunálního odpadu, by měl vyvolat snížení objemu komunálního odpadu. Pro větší efekt byl také upraven samotný harmonogram svozu. Perioda svozu komunálního odpadu pro domácnosti byla dříve jeden týden, po instalaci biopopelnic dva týdny, v týdnu pauzy je vyvážen bioodpad. Občané byli tak dříve zvyklí naplnit obyčejnou popelnicí za jeden týden. Takže pokud teď mají vydržet dva týdny,

tak jsou v podstatě touto cestou nuceni více třídit. Navíc bylo dopředu předpokládáno s tím, že pokud projekt přinese plánovaný efekt, bude možné snížit i poplatky za odpady. Zda se snahy povedly nebo ne, můžeme posoudit z tabulky 15.

Tabulka 15: Objemy svozu odpadu ve Šternberku v letech 2009 – 2015 (v tunách)

Druh odpadu	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Komunální	3 816	3 879	3 939,8	3 425,8	3 038,8	2 911,8	2 291,9
Bio	-	-	-	231,8	827,3	1 563,3	1 429,6

Zdroj: [10]

Tabulka 15 ukazuje, že v období před svozem biologicky rozložitelných materiálů se objemy svozu komunálního odpadu pohybovaly kolem 3 800 tun ročně. Od roku 2012, kdy začala komunitní kompostárna fungovat, se objem komunálního odpadu rapidně snížil. O biopopelnice, které si mohli občané dobrovolně a bezplatně pronajmout od Města Šternberk, byl velký zájem. V roce 2015 oproti roku 2011 objem komunálního odpadu poklesl až o 48 %. Kapacita kompostárny je přitom stále dostačující, naplněna je přibližně ze 70 %. Z těchto informací jasně vyplývá, že je projekt po environmentální stránce zatím vysoce efektivní.

Výdaje na provoz kompostárny vynakládá Město paušálně 532 000 Kč za rok. Tato částka je placena firmě Ing. Filip Hlavinka, s kterou má Město smlouvu o provozování. Na druhé straně příjmy z projektu tvoří reálná úspora vzniklá snížením objemu komunálního odpadu. Poplatek placený za zajišťování svozu odpadu ve městě firmě Marius Pedersen a. s. je v této oblasti tvořen dvěma složkami. Jednak je placeno za samotnou službu svozu popelnic (na komunální odpad i bio) a poté za uložení komunálního odpadu na skládku, výše toho druhého poplatku se přímo úměrně odvíjí od objemu odpadu. Přesná čísla bohužel nebyla poskytnuta, pro výsledný příznivý efekt však hovoří to, že se podařilo snížit celkové náklady na odpadové hospodářství natolik, že Město na rok 2015 občanům mohlo snížit poplatky za odpady z 600 Kč na 550 Kč.

4 VYHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ

Z hodnocení vybraných projektů realizovaných Městem Šternberk, které bylo provedeno v předchozí kapitole, vyplývá několik faktů. Byly uvedeny prokazatelné důkazy, že existovaly reálné důvody pro výdaje na zmíněné projektové záměry. To znamená, že jejich cíle lze považovat za opodstatněné. Zkoumána byla také druhá strana věci, tedy jestli se podařilo daných cílů dosáhnout.

První sledovaný projekt, do něhož byla investována největší část finančních prostředků, spočíval v rekonstrukci historické budovy v centru města a její přestavbu na muzejní expozici s časoměrnou technikou – Expozici času, která měla navázat na letitou tradici ve Šternberku. Hlavním cílem bylo zvýšit návštěvnost regionu. Při zkoumání však bylo zjištěno, že návštěvnost se nevyvíjí zrovna žádoucím směrem. Po prvních čtyřech letech fungování, kdy Expozice času přilákala ročně kolem 30 000 turistů, přišel citelný propad. Návštěvnost za rok 2015 nedosahovala ani 20 000 lidí. Situace je o to tíživější, že návštěvnost hradu Šternberk se v poslední době téměř kontinuálně zvyšuje každým rokem, minulý rok přesáhla dokonce 55 000. Je tedy na místě položit si otázku, proč turisté přijíždějící do Šternberka zavítají na hrad, ale do Expozice času už ne.

Těžko posoudit, zda za tímto trendem stojí malá publicita, nezajímavost sbírky, neschopnost využít potenciál, který atrakce nabízí, anebo ještě jiné další důvody. Kladně je potřeba zhodnotit to, že je vidět snahy o využívání budovy i na jiné než muzejní účely, na různé vernisáže, přednášky, semináře a podobně, takže kapacity zřízené nad rámec muzejní expozice v podkroví nezůstávají nevyužité. Do budoucna se také připravuje projekt, který by měl muzeum obnovit a převléknout do ještě modernějšího a zajímavějšího kabátu. Je však efektivní co pět let napumpovat do Expozice času částku kolem deseti milionů?

Dle mého názoru považuji samotnou expozici za vysoce atraktivní z důvodu její interaktivnosti a moderního pojetí, avšak měla by ji potkat nějaká přínosná marketingová změna hlavně v oblasti propagace či propojenosti s ostatními zajímavostmi ve městě.

Současná propagační situace ale není úplně zavrženíhodná, Expozici času je možné najít na různých internetových portálech, v časopisech, uslyšíme o ní i v regionálním rádiu. Ve městě jsou také instalovány nepřehlédnutelné billboardy. Nepřímé reklamy je tedy, dá se říct, dostatek. Pokud tento způsob nedokázal přilákat dostatek návštěvníků, tak by možná nebylo od věci zkusit rozšířit reklamu přímou. Jednalo by se například o přímé oslovení škol a školek. Expozice času už takto spolupracuje s místními základními školami a školkami,

kteřé zve na animační programy, avšak tento okruh „zákazníků“ už je pravděpodobně nasycen. Bylo by proto vhodné kontaktovat i další školy v okolí.

Dále bych kladla velký důraz na již zmíněnou propojenost atraktivit ve městě. Problém je v tom, že hrad a Expozice jsou spravovány jinými organizacemi, které spolu asi nejsou zatím ochotné spolupracovat. Například na oficiálních webových stránkách hradu v záložce nabízející tipy na výlet jsou turisté zvaní na hrad Bouzov, zámek Losiny a bývalý augustiniánský klášter, což je další významná historická památka ve městě. O Expozici času zde však není ani zmínka. A přitom by za zkoušku podle mě stálo vytvoření například propojené vstupenky, která by návštěvníky nalákala zároveň na hrad, Expozici času i klášter. Pro tento koncept je však nezbytné, aby si správci daných městských památek uvědomili, že nejde jen o propagaci „jejich“ muzea či hradu, ale o pozvednutí města Šternberk jako celého historicky hodnotného komplexu.

Dalším hodnoceným projektem v pořadí byla revitalizace autobusových nádraží. Je nesporné, že situace před revitalizací už nebyla dostačující a žádala si změnu. Nová nádraží konečně důstojně reprezentují město a z dotazníkových šetření vyplynulo, že i občané jsou s opravou spokojeni. Malou vadou na kráse tady zůstává „brownfield“ po bývalém autobusovém nádraží (u nádraží ČD). Zůstala zde asfaltová plocha s bývalými nástupišti, která není nijak využívána, například ani ke stání autobusů, pro ty vznikla plocha zvláště s novým nádražím, ani pro osobní automobily, pro které je dostačující stávající parkoviště.

Avšak i tento nedostatek má být do budoucna řešen prostřednictvím další žádosti o finanční prostředky ze strukturálních fondů. České dráhy totiž připravují elektrifikaci trati Olomouc – Šternberk – Uničov a následné navýšení frekvence spojů. Vlakové nádraží ve Šternberku by se tak mělo stát přestupním terminálem pro cestující celého regionu a prostor po bývalém autobusovém nádraží by měl tvořit zázemí pro oba terminály. Uvažuje se o vybudování nových parkovacích kapacit pro vozidla, parkovacích systémů pro cyklisty a provedení vegetačních úprav.

Dále byl zkoumán projekt na odstranění staré ekologické zátěže v obci Dalov nedaleko Šternberka. Hodnocení efektivnosti veřejných výdajů na ochranu životního prostředí je obecně velice složité. Hodnocení v této práci bylo zaměřeno především na to, zda bylo dosaženo splnění smysluplného cíle. V tomto případě nejenom že zde skládka dlouhodobě hyzdila jinak příjemnou chatovou oblast, ale začalo hrozit i nebezpečí znečištění půdy a hlavně pitné vody. Ze vzorků vyplynulo, že riziko je opravdu opodstatněné. Pro úspěšný výstup bylo důležité, že se podaří danou oblast vyčistit, uvést do původního stavu a dokázat,

že bylo odstraněno riziko kontaminace. Výsledek byl takový, že vzorkování po odtěžení skládky a revitalizaci území ukázalo reálné zlepšení stavu vody a zemin, čímž byla zkoumaná environmentální efektivnost splněna.

V práci byla na posledním místě posuzována realizace komunitní kompostárny. Projekt měl zlepšit hospodaření s odpady ve smyslu snížení objemu komunálního odpadu díky třídění zeleného materiálu. Nejdříve byl na kompostárnu svážen pouze odpad z údržby městské zeleně a následně v druhé etapě i odpad z biopopelnic rodinných domů, po které už byly kladné výsledky markantní. Objem komunálního odpadu se podařilo snížit o více než 40 %, přičemž dochází i k úspoře nákladů na skládkovném. Důsledkem bylo i snížení poplatků za odpady.

Vzhledem k tomu, že kapacita kompostárny je naplněna přibližně do 70 %, tak v tomto ohledu mohou být spatřeny využitelné rezervy. Mohlo by být zvažováno zavedení nádob na bioodpad i na jiných místech než u rodinných domů. Například v zahrádkářských koloniích, které jsou lokalizovány v mnoha okrajových částech Šternberka, vznikají poměrně značná množství zeleného odpadu. Ten zde v současnosti není separován od komunálního odpadu, dokonce je zde možno se často setkat se skládkami zeleného materiálu v lesích za koloniemi. Dále by bylo možné navázat na separaci i u bytových a panelových domů.

Na základě převážně kladného hodnocení dotačních projektů považuji peněžní prostředky z Evropské unie ve Šternberku jako úspěšně alokované. Pro jejich ještě přínosnější využití doporučuji zaměřit se na realizaci výše zmíněných doporučení. Existují však další oblasti, do kterých by bylo účelné zainvestovat. Příkladem může být vzdělávání a výchova dětí. Zastávám názor, že toto téma je zásadní pro celou společnost a taky budoucnost. Následující text se bude zabývat doporučením právě v tomto ohledu.

Již v rámci zkoumaného programového období 2007 – 2013 byly investovány do místních základních škol nemalé finanční prostředky. Všechny tři školy se dočkaly zateplení a modernizace. Avšak za nedostačující s ohledem na současné směřování vývoje moderních technologií považuji vybavení škol ICT technologiemi. V dnešní době je počítač a internet všude kolem nás, elektronicky komunikovat můžeme, dá se říct, všude. Zapojení ICT ve školách umožňuje nový způsob učení. Proto by i školy měly adekvátně zareagovat a vybudovat přiměřenou platformu pro výuku v této oblasti, učit děti s technologiemi pracovat tak, aby v budoucím životě byly připravené je plně a užitečně využívat.

S novými technickými vymoženostmi se však musí průběžně seznamovat i učitelé. Je důležité, aby jednak uměli technologie správně ovládat, ale také vědět, jak je využít k novým

atraktivnějším způsobům výuky. Krokem k naplnění těchto cílů by mohla být finanční podpora na účast na specializovaných školeních či seminářích, kde by pedagogové získali užitečné tipy, jak žáky zaujmout novými metodami a zlepšit dosažené výsledky. Například při používání interaktivní tabule, různých virtuálních platforem (Moodle a jiné), e-learning a podobně.

Město se také snažilo vyrovnat se se situací ohledně předškolního vzdělávání. Stávající školky už nebyly dostačující svými kapacitami. Bylo zjištěno, že sice počet obyvatel a narozených dětí ve Šternberku klesá, zato však narůstá počet obyvatel v okolních vesnicích, odkud lidé taky umisťují své děti do šternberských školek. Na základě tohoto faktu byla vybudována s podporou strukturálních fondů nová školka v lokalitě Světlov. V dalším období bych doporučila modernizaci stávajících školek. Také by bylo potřeba zkoumat, zda nová vybudovaná školka dokázala pokrýt zvyšující se poptávku. To znamená, jestli nebude v budoucnu potřeba opětovně navýšit kapacity.

Kromě školek a škol je dle mého názoru stěžejní zaměřit se i na volný čas dětí. Ve Šternberku dlouhou dobu funguje Dům dětí a mládeže. Jeho činnost je široká, organizuje mnohé aktivity pro děti, celou řadu zájmových kroužků a podobně. Bohužel sídlí v budově, která ne zrovna důstojně reprezentuje tento institut. Myslím si, že by mohl být v dalším programovém období vytvořen projekt na obnovu budovy. Popřípadě i interiéru a vybavení tak, aby sem děti rádi chodily a těšily se, že zde budou s kamarády trávit svůj volný čas.

Další oblastí, do které by bylo prospěšné investovat, je kultura a sportovní vyžití. Investice tohoto typu by jednak zvýšily komfort života ve městě, ale také by pravděpodobně přilákaly více lidí z okolních měst a obcí. Co se týká kultury, ta je dle mého názoru na docela dobré úrovni. Ve zkoumaném programovém období bylo opraveno Městské kulturní zařízení, což je hlavní dějiště kulturních akcí ve Šternberku. Také na hradě se konají různá představení či opery pod širým nebem. Bylo by dobré podporovat i nadále započaté aktivity, lákat do města na představení soubory z celé republiky a podobně. Finanční podpory by se mohlo dostat například letnímu kinu, které se těší velké oblibě, a také klasickému kinu, jež bylo před několika lety zavřeno a nyní se ho pokouší obnovit skupina mladých lidí.

Dále by bylo v dlouhodobějším časovém horizontu potřeba přemýšlet i nad obnovou sportovních zařízení ve Šternberku. Jedná se zejména například o atletický a zimní stadion. Na stávajícím atletickém stadionu se sice pořád konají sportovní zápasy a klání různých oddílů, avšak prostředí je zde už značně zastaralé. Věřím, že modernější atmosféra nového sportoviště by sem přivedla další zájemce o sportovní vyžití, a to nejen z řad dětí a mládeže.

Na zimním stadionu je situace snad ještě horší. Dochází nejen k úpadku stadionu, ale i k úpadku místního hokejového klubu. Značná část sportovců přešla do týmu města Uničov, které vytváří pro hokej zřejmě lepší zázemí. V rámci předvolebních kampaní se také dlouhodobě mluví o výstavbě krytého bazénu. Tento záměr by však dle mého názoru nebyl až tak efektivní vzhledem k tomu, že se v okolních obcích v okruhu do 20 kilometrů nachází čtyři kryté bazény.

Poslední doporučovanou oblastí je infrastruktura. Kromě některých silničních úseků přímo ve městě by bylo účelné zaměřit se na spojení mezi okolními městy. Zejména silnice II. třídy Šternberk-Litovel a silnice I. třídy Šternberk-Olomouc se nenachází v dobrém stavu. Komunikace sice nejsou ve vlastnictví Města Šternberk, ale přesto může alespoň důrazně poukazovat na daný problém a dokázat prospěšnost případné rekonstrukce. Lze předpokládat, že oprava těchto komunikací by přispěla k lepší dostupnosti všech zmíněných měst, také k vyšší mobilitě pracovní síly a celkové propojenosti regionu.

ZÁVĚR

Cílem práce bylo doporučit návrhy Městu Šternberk ohledně čerpání dotací z evropských fondů, a to na základě zhodnocení efektivnosti vybraných projektů realizovaných v programovém období 2007 - 2013.

Nejprve bylo vymezeno samotné programové období 2007 – 2013 jako v pořadí první, které Česká republika mohla od svého vstupu do Evropské unie využít ve své plnohodnotné délce. Důležité je definovat cíle, jež jsou určovány jak na evropské, tak i na národní úrovni. Dále byly popsány jednotlivé principy, o které se regionální a strukturální politika Evropské unie opírá. Čtenáři byli následně seznámeni s jednotlivými fondy, jež finančně danou politiku podporují. Nejvýznamnějším fondem v této oblasti je Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond. Nechyběl ani popis operačních programů a popis postupu při získávání dotace.

První úsek analytické části byl zaměřen na efektivnost čerpání evropských dotací v rámci celé České republiky, a to především na základě komparace alokovaných a vyčerpaných prostředků, avšak byly zváženy i jiné aspekty, jako například objem prostředků v podaných žádostech či v žádostech s kladným rozhodnutím. Nejdříve bylo potřeba správně vyčíslit celkovou alokovanou částku, to znamená celkový objem finančních prostředků poskytnutých České republice pro čerpání na celé programové období. Celková alokace je stanovována v eurech, přepočít na koruny tedy významně ovlivňován aktuálním kurzem. Je důležité podotknout, že pokud nebudou nevyčerpané částky určené dle pravidla $n+2/n+3$, dojde k jejímu snížení. K 1. 1. 2016 je celková alokovaná částka vyčíslována na 676 257,1 mil. Kč.

Analýza podaných žádostí ukázala, že rozjezd v žádání o dotace proběhl vlnitě. Avšak v roce 2015 už prostředky, o které bylo žádáno v podaných žádostech, dvakrát přesahovaly celkovou alokovanou částku. I co se týká dalšího ukazatele, objemu prostředků ve schválených žádostech, tak stav nevypadal znepokojivě. Ovšem situace se zhoršuje, dostaneme-li se k proplaceným nebo až k certifikovaným prostředkům, podle kterých jsou posuzovány limity čerpání. Bohužel už v roce 2013 se České republice nepodařilo limity splnit. Skluz nebyl vyrovnán ani v roce 2014. Na konci roku 2015 by mělo být vykázáno vyčerpání celé alokace, ani to se však nepodařilo. Aktuálně zbývá dočerpat přibližně 136 mld. Kč, takže za tento rok se předpokládá další automatické zrušení závazku. Jeho výše ještě není známa, Evropská komise bude čekat do 31. 3. 2017, kdy musí být odeslány žádosti za vyplacení konečného zůstatku za jednotlivé operační programy.

Druhý úsek analytické části už probíhal na úrovni konkrétního žadatele o evropské dotace. Úkolem bylo zhodnotit efektivnost čtyř největších realizovaných projektů Města Šternberk. Záměr pro první projekt, kde se jednalo o rekonstrukci historické budovy a její přeměnu na muzeum, byl zhodnocen kladně. I další vývoj v prvních letech nelze považovat za špatný, avšak výsledky za rok 2015 zřejmě naznačily změnu k horšímu. Tuto situaci je potřeba řešit, a proto Město připravuje další obměnu expozice. Dle mého názoru je však důležité zaměřit se i na větší propagaci, jelikož turistický potenciál regionu neschází, jak naznačují data o návštěvnosti státního hradu Šternberk.

Druhý projekt týkající se revitalizace dvou autobusových nádraží ve městě. Přínosy tohoto záměru, který negeneruje žádné příjmy, jsou spíše socioekonomického charakteru. Tyto socioekonomické přínosy, odvozené od počtu přepravených cestujících, nebudou vysoké tak, jak bylo předpokládáno, důležité dle mého názoru ovšem v tomto případě je i to, že jsou občané s novými nádražími spokojeni. V práci bylo dále doporučeno řešit stav bývalého autobusového nádraží, které po výstavbě nového zůstalo nevyužité.

Jako třetí byl zkoumán projekt řešící odstranění staré ekologické zátěže v obci Dalov. Autorka došla ke zjištění, že z environmentálního hlediska byla realizace smysluplná a nakonec i úspěšná. Skládka tvořila vysoké riziko pro znečištění pitné vody a zemin v okolí. Díky vytěžení skládky a uvedení místa do původního stavu bylo zamezeno vzniku nežádoucích událostí.

Nakonec byla v práci hodnocena výstavba komunitní kompostárny, jež měla podpořit lepší hospodaření s odpady ve Šternberku. Nejdříve byl svážen odpad pouze po úpravě městské zeleně, na což navázal svoz biopopelnic u rodinných domů. Významně se podařilo snížit množství komunálního odpadu a také náklady na tuto oblast. Vzhledem k tomu, že kompostárna není maximálně kapacitně využita, dal by se svoz od rodinných domů doplnit svozy z dalších oblastí, například ze zahrádkářských kolonií či bytových a panelových domů.

Výše sledované projekty (spolu s vyřazenou opravou ulice Masarykova-Krampolova) zabírají zhruba 45 % celkových přidělených peněžních prostředků pro Město Šternberk, tedy téměř polovinu. Z druhé poloviny putovalo téměř 15 mil. Kč do základních škol, a to jak na jejich modernizaci, tak na udržitelnost využívání energií. Dalších téměř 10 mil. směřovalo do mateřských školek. Z uvedených závěrů lze vyvodit, že alokované prostředky ze strukturálních fondů ve Městě Šternberk putují na místa, kde je to potřeba a kde jsou patrné žádoucí efekty z jejich využití, a proto by mělo Město jednoznačně dále pokračovat v čerpání

evropských prostředků. Pro další programová období byla dále formulována doporučení ohledně dalších oblastí, do kterých by bylo vhodné investovat.

Kromě řešení nedostatků u sledovaných projektů je možno doporučit některé návrhy v oblasti vzdělávání a výchovy dětí. Rezervy spatřuji ve vybavení škol ICT technologiemi, jež v dnešní době určují celkový rozvoj. Dle mého názoru je důležité, aby se děti naučily využít jejich potenciál a zvykly si, že počítač a internet není jen zábava, ale také pracovní nástroj, který budou v dalším studiu a následně i v zaměstnání pravděpodobně používat. Nezbytný v této problematice je také pohled z druhé stránky, z pohledu pedagogů. Je potřeba, aby i učitelé dokázali technologie správně využívat a proměňovat je v účinný nástroj pro výuku.

V dalších letech bude pravděpodobně i nadále potřeba řešit kapacitu mateřských školek ve městě, i přesto, že byla z tohoto důvodu vybudovaná v roce 2013 úplně nová školka. Proto bylo výše doporučeno naplánovat zvýšení kapacit ve stávajících mateřských školách. Další investici by si také zasloužilo zkvalitnění využití volného času dětí ve Šternberku. Konkrétně by se jednalo o rekonstrukci a celkovou obnovu Domu dětí a mládeže, který má ve městě nezastupitelnou funkci. Cílem by bylo děti více zaujmout, přilákat je do příjemného prostředí, aby zde trávily volný čas kolektivně zajímavými aktivitami.

Nezbytnou funkcí města je zajistit pro obyvatele i kulturní a sportovní vyžití. V práci byla definována doporučení týkající se podpory klasického i letního kina, rekonstrukce atletického a zimního stadionu. Poslední navrhovanou oblastí byla dopravní infrastruktura se zaměřením na silniční spojení Šternberka s okolními městy, což může přispět ke komfortnějšímu a rychlejšímu cestování za prací, zábavou či podpořit podnikatelské prostředí díky větší propojenosti měst v regionu.

SEZNAM LITERATURY

- [1] Arriva Morava a. s. Zpráva o počtu přepravených osob. 2016
- [2] AGSS, s. r. o. Monitoring a supervize sanace skládky Dalov u Šternberka. Praha, 2010.
- [3] BROWN, Lenka et al. Doporučení k efektivnímu a průhlednému užívání a čerpání prostředků ze strukturálních fondů. Praha: Transparency International – Česká republika, 2007. ISBN 978-80-903032-2-5.
- [4] EAccount. CzechInvest [online]. [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/eaccount>
- [5] Evropská komise. Česká republika a Evropský sociální fond. Luxembourg: Evropská Unie, 2012. ISBN 978-92-79-23478-1.
- [6] Hrad Šternberk. Finanční uzávěrka – souhrnná. 2016.
- [7] CHVOJKOVÁ, Anna. Finanční prostředky fondů EU v období 2007 - 2013. Praha: IREAS, 2007. ISBN 978-80-86684-43-7.
- [8] Informace o provozování aplikace BENEFIT7. Benefit7. [online]. 8. 2. 2016 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <https://www.eu-zadost.cz/info.aspx?ShowPage=OperationInfo>
- [9] Městské kulturní zařízení Šternberk. Výroční zpráva za rok 2015.
- [10] MěÚ Šternberk, Odbor Životního prostředí. *Interní statistické údaje*.
- [11] MěÚ Šternberk. Centrální registr projektů – Interní dokument.
- [12] MěÚ Šternberk. Projektová dokumentace: Expozice času II. etapa. 2009.
- [13] MěÚ Šternberk. Projektová dokumentace: Komunitní kompostárna Šternberk. 2011.
- [14] MěÚ Šternberk. Projektová dokumentace: Odstranění staré ekologické zátěže v lokalitě Dalov u Šternberka. 2010.
- [15] MěÚ Šternberk. Projektová dokumentace: Revitalizace autobusových nádraží ve Šternberku. 2011.
- [16] MMR ČR. Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, odbor evropských fondů, 2007, 28 s. ISBN 978-80-254-0319-8.
- [17] MMR ČR. Čtvrtletní monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti v programovém období 2007-2013. IV. čtvrtletí 2014. Dostupné z:

http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/d92e08b1-4e8b-4f35-b7f5-5adf83a06cf8/04_CMZ_2014_IVQ_elektronicka.pdf?ext=.pdf

- [18] MMR ČR. Čtvrtletní monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti v programovém období 2007-2013. IV. čtvrtletí 2015. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/e42150fd-4393-4930-b009-c62d071722dd/CMZ_2015_IVQ_elektronicka.pdf?ext=.pdf
- [19] MMR ČR. Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti v programovém období 2007-2013. Prosinec 2008. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6301801e-1c0d-46b4-b5d4-7824c9b32e5a/MMZ_2008_12_6301801e-1c0d-46b4-b5d4-7824c9b32e5a.pdf?ext=.pdf
- [20] MMR ČR. Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti v programovém období 2007-2013. Prosinec 2009. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1b82cb54-045b-49b4-8bca-3c6b3381650a/MMZ_2009_12_1b82cb54-045b-49b4-8bca-3c6b3381650a.pdf?ext=.pdf
- [21] MMR ČR. Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti v programovém období 2007-2013. Prosinec 2010. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/a88d067c-63c1-4b44-a739-b53078306c4f/MMZ_2010_12_a88d067c-63c1-4b44-a739-b53078306c4f.pdf?ext=.pdf
- [22] MMR ČR. Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti v programovém období 2007-2013. Prosinec 2011. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1b6e59b8-56ac-4c5e-a1b2-d80e92ea4671/MMZ_2011_12_1b6e59b8-56ac-4c5e-a1b2-d80e92ea4671.pdf?ext=.pdf
- [23] MMR ČR. Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti v programovém období 2007-2013. Prosinec 2012. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/16146302-4b12-40c9-83cd-83e1d51b95b2/MMZ_2012_12.pdf?ext=.pdf
- [24] MMR ČR. Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti v programovém období 2007-2013. Prosinec 2013. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1a7af95d-525c-4b88-94a1-bdcf6a3b02d7/MMZ_2013_12.pdf?ext=.pdf

- [25] MMR ČR. Seznam příjemců 02/2016. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/Seznamy-prijemcu>
- [26] MMR ČR. Výsledky intervencí strukturálních fondů a Fondu soudržnosti dosažené v tematických oblastech v letech 2007 - 2013. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014. ISBN 978-80-87147-87-0.
- [27] O městě. Město Jeseník. [online]. 4. 3. 2016 [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: <http://www.jesenik.org/obcan/15-o-meste.html>
- [28] Přihlášení. BENE-FILL. [online]. 28. 11. 2015 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <https://opzp-benefill2.sfzp.cz/user/login.html>
- [29] Strategické cíle Národního strategického referenčního rámce ČR (2007 – 2013). Business Info. [online]. 28. 11. 2015 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/strategicke-cile-nsrr-2007-az-2013-3623.html#c1>
- [30] Strukturální fondy EU: Programové období 2007 - 2013. DotaceEU [online]. [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>
- [31] TAUER, Vladimír a kol. Získejte dotace z fondů EU. Brno: Computer Press, a.s., 2009. ISBN 978-80-251-2649-3.
- [32] Uničov má aktuálně 11 a půl tisíce obyvatel. Uničov. [online]. 4. 3. 2016 [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: http://www.unicov.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=17450&id=14489&n=unicov-ma-aktualne-11-a-pul-tisice-obyvatel
- [33] ZAHRADNÍK, Petr. Analýza čerpání fondů EU v České republice. Praha: Friedrich-Ebert-Stiftung, [2013?]. 18 s. Dialog, strategie, alternativy. ISBN 978-80-87748-09-1.
- [34] Základní informace o Šternberku. Šternberk – oficiální informační portál města. [online]. 25.2.2016 [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.sternberk.eu/zakladni-informace-o-sternberku.html>
- [35] Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/8FC3E5C15334AB9DC125727B00339581/%24file/Z%20185_2001.pdf

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Celkový přehled všech projektů Města Šternberk podaných k žádosti o dotace ze strukturálních fondů EU.

Příloha A

název projektu	OP	žádaná částka (v tis. Kč)	stav
Podnikatelský inkubátor	OP Podnikání a inovace	59 005	Zrušen
Expozice času - II. etapa	ROP NUTS II Střední Morava	34 617	Dokončeno
Šternberk - lokalita ulic Masarykova-Krampolova	ROP NUTS II Střední Morava	22 602	Dokončeno
Revitalizace autobusových nádraží ve Šternberku	ROP NUTS II Střední Morava	15 609	Dokončeno
Stavební úpravy ulic Lhotská a Na Bažinách	ROP NUTS II Střední Morava	15 577	Zrušen
Odstranění staré ekologické zátěže v lokalitě Dalov u Šternberka	OP Životní prostředí	14 433	Dokončeno
Komunitní kompostárna Šternberk	OP Životní prostředí	10 476	Dokončeno
Udržitelné využívání zdrojů energie v Základní škole nám. Svobody 3 ve Šternberku snížením energetických ztrát	OP Životní prostředí	10 367	Dokončeno
Zvyšování kvality ve vzdělávání v SO ORP Šternberk	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	9 437	Probíhá
Udržitelné využívání zdrojů energie v Městském klubu Šternberk snížením energetických ztrát	OP Životní prostředí	6 988	Dokončeno
Cyklostezka Šternberk - Lužice	ROP NUTS II Střední Morava	6 737	Dokončeno
Udržitelné využívání zdrojů energie v Základní škole Svatoplukova 7 ve Šternberku snížením energetických ztrát	OP Životní prostředí	5 876	Dokončeno
Technologické centrum, vnitřní integrace úřadu a elektronická spisová služba pro město Šternberk	Integrovaný operační program	5 385	Dokončeno
Šternberk - výstavba mateřské školy v lokalitě Světlov - zvýšení kapacity vzdělávací infrastruktury	ROP NUTS II Střední Morava	4 999	Dokončeno
Šternberk - Revitalizace centra města - ulice U Horní brány	ROP NUTS II Střední Morava	4 401	Dokončeno
Konsolidace IT a nové služby TC města Šternberk	Integrovaný operační program	3 375	Dokončeno
Opatření ke stabilizaci a sanaci sesuvu půdy na ulici Babická ve Šternberku	OP Životní prostředí	3 250	Dokončeno
Rozšíření systému separace odpadů ve městě Šternberk	OP Životní prostředí	3 022	Dokončeno
Systém podzemních kontejnerů pro sběr a separaci odpadu pro město Šternberk	OP Životní prostředí	2 984	Dokončeno
Udržitelné využívání zdrojů energie v Základní umělecké škole, Šternberk snížením energetických ztrát	OP Životní prostředí	2 605	Dokončeno
Snížené energetické náročnosti objektu DDM	OP Životní prostředí	2 583	Zrušen
Naplnění standardů kvality sociálně-právní ochrany správního obvodu ORP Šternberk	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	2 525	Dokončeno

Udržitelné využívání zdrojů energie v MŠ Komenského, Šternberk snížením energetických ztrát	OP Životní prostředí	2 228	Dokončeno
Efektivní řízení lidských zdrojů, zavádění moderních metod řízení a zvyšování efektivity Městského úřadu Šternberk	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	2 205	Dokončeno
Modernizace Základní škola Dr. Hrubého 2, Šternberk	ROP NUTS II Střední Morava	2 154	Dokončeno
Zvýšení kvality řízení, financování a good governance Městského úřadu Šternberk	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	2 122	Dokončeno
Modernizace Základní školy, Náměstí Svobody 3, 785 01, Šternberk	ROP NUTS II Střední Morava	2 073	Dokončeno
Projekt záchranu a obnovy objektu bývalého augustiniánského kláštera ve Šternberku	ROP NUTS II Střední Morava	2 002	Probíhá
Modernizace Základní školy, Svatopluka 7, 785 01, Šternberk	ROP NUTS II Střední Morava	1 943	Dokončeno
Udržitelné využívání zdrojů energie v ZŠ Dr. Hrubého 2, Šternberk snížením energetických ztrát	OP Životní prostředí	1 919	Dokončeno
Vzdělávací centrum Šternberk	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	1 830	Dokončeno
Regenerace promenádních alejí ve Šternberku a místních částech - II. etapa	OP Životní prostředí	1 789	Dokončeno
Udržitelné využívání zdrojů energie v Mateřské škole, pracoviště U Dráhy 2 ve Šternberku snížením energetických ztrát	OP Životní prostředí	1 533	Dokončeno
Plánování rozvoje sociálních služeb na Šternbersku	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	1 479	Dokončeno
Územní plán Šternberk	Integrovaný operační program	1 194	Dokončeno
Průzkum pozůstatků hornické činnosti v lokalitě Vinný vrch ve Šternberku	OP Životní prostředí	1 044	Dokončeno
Úprava koryta toku Grygava	OP Životní prostředí	1 008	Dokončeno
Územně analytické podklady obcí - ORP Šternberk	Integrovaný operační program	935	Dokončeno
Úprava dětského hřiště a zahrady v přírodním stylu v MŠ Světlov	OP Životní prostředí	909	Dokončeno
Regenerace zeleně - hřbitov Šternberk	OP Životní prostředí	787	Dokončeno
Sanace skalního svahu	OP Životní prostředí	688	Zrušen
Systém pro separaci a sběr BRKO ve městě Šternberk	OP Životní prostředí	608	Dokončeno
Typový projekt - CzechPOINT - Kontaktní místo (Upgrade)	Integrovaný operační program	59	Dokončeno